Evropski parlament
2024-2029

SPREJETA BESEDILA

P10_TA(2026)0157

Skrb za trajnostno prihodnost živinorejskega sektorja EU glede na potrebno prehransko varnost, odpornost kmetov in izzive, ki jih prinašajo živalske bolezni

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 30. aprila 2026 o skrbi za trajnostno prihodnost živinorejskega sektorja EU glede na potrebno prehransko varnost, odpornost kmetov in izzive, ki jih prinašajo živalske bolezni (2025/2053(INI))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju členov 38 in 39 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), ki določata vzpostavitev skupne kmetijske politike (SKP) in njene cilje,

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o določitvi pravil o podpori za strateške načrte, ki jih pripravijo države članice v okviru skupne kmetijske politike (strateški načrti SKP) in se financirajo iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 1305/2013 in (EU) št. 1307/2013[1],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/2116 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o financiranju, upravljanju in spremljanju skupne kmetijske politike ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1306/2013[2],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/2117 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o spremembi uredb (EU) št. 1308/2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov, (EU) št. 1151/2012 o shemah kakovosti kmetijskih proizvodov in živil, (EU) št. 251/2014 o opredelitvi, opisu, predstavitvi, označevanju in zaščiti geografskih označb aromatiziranih vinskih proizvodov in (EU) št. 228/2013 o posebnih

---

1 UL L 435, 6.12.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj.

2 UL L 435, 6.12.2021, str. 187, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj.

ukrepih za kmetijstvo v najbolj oddaljenih regijah Unije[3],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/1468 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o spremembi uredb (EU) 2021/2115 in (EU) 2021/2116 v zvezi s standardi za dobre kmetijske in okoljske pogoje, shemami za podnebje, okolje in dobrobit živali, spremembami strateških načrtov SKP, pregledom strateških načrtov SKP ter izvzetji iz kontrol in sankcij[4],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/3012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2024 o vzpostavitvi okvira Unije za certificiranje trajnih odvzemov ogljika, ogljično kmetovanje in shranjevanje ogljika v izdelkih[5],

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 19. februarja 2025 z naslovom Vizija za kmetijstvo in prehrano – Skupno oblikovanje kmetijskega in živilskega sektorja, ki bo privlačen za prihodnje generacije (COM(2025)0075),

– ob upoštevanju končnega poročila, objavljenega 4. septembra 2024, o strateškem dialogu o prihodnosti kmetijstva v EU z naslovom *A shared prospect for farming and food in Europe* (Skupna perspektiva za kmetijstvo in prehrano v Evropi)[6],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o prenosljivih boleznih živali in o spremembi ter razveljavitvi določenih aktov na področju zdravja živali (Pravila o zdravju živali)[7],

– ob upoštevanju Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2020/2002 z dne 7. decembra 2020 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s prijavljanjem bolezni s seznama in poročanjem o njih na ravni Unije, v zvezi z oblikami in postopki za predložitev programov spremljanja v Uniji in programov izkoreninjenja, za poročanje o njih in za vlogo za priznanje statusa prost bolezni ter v zvezi z računalniško podprtim informacijskim sistemom[8],

---

3 UL L 435, 6.12.2021, str. 262, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2117/oj.

4 UL L, 2024/1468, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1468/oj.

5 UL L, 2024/3012, 6.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3012/oj.

6 Strateški dialog o prihodnosti kmetijstva EU, https://agriculture.ec.europa.eu/document/download/171329ff-0f50-4fa5-946f-aea11032172e_en?filename=strategic-dialogue-report-2024_en.pdf.

7 UL L 84, 31.3.2016, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/429/oj.

8 UL L 412, 8.12.2020, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2020/2002/oj.

– ob upoštevanju Delegirane uredbe Komisije (EU) 2020/689 z dne 17. decembra 2019 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta glede pravil za spremljanje, programe izkoreninjenja in status prost nekaterih bolezni s seznama in porajajočih se bolezni[9],

– ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 1069/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o določitvi zdravstvenih pravil za živalske stranske proizvode in pridobljene proizvode, ki niso namenjeni prehrani ljudi, ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1774/2002 (Uredba o živalskih stranskih proizvodih)[10],

– ob upoštevanju Direktive 2003/99/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. novembra 2003 o spremljanju zoonoz in povzročiteljev zoonoz, ki spreminja Odločbo Sveta 90/424/EGS in razveljavlja Direktivo Sveta 92/117/EGS[11],

– ob upoštevanju Delegirane uredbe Komisije (EU) 2020/687 z dne 17. decembra 2019 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta glede pravil za preprečevanje in obvladovanje nekaterih bolezni s seznama[12],

– ob upoštevanju Direktive Sveta 98/58/ES z dne 20. julija 1998 o zaščiti rejnih živali[13], Uredbe Sveta (ES) št. 1/2005 z dne 22. decembra 2004 o zaščiti živali med prevozom in postopki, povezanimi z njim, in o spremembi Direktiv 64/432/EGS in 93/119/ES ter Uredbe (ES) št. 1255/97[14] in Uredbe Sveta (ES) št. 1099/2009 z dne 24. septembra 2009 o zaščiti živali pri usmrtitvi[15],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2019/6 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o zdravilih za uporabo v veterinarski medicini in razveljavitvi Direktive 2001/82/ES[16],

– ob upoštevanju Priporočila Sveta z dne 13. junija 2023 o okrepitvi ukrepov EU v boju proti antimikrobični odpornosti v okviru pristopa „eno zdravje“(2023/C 220/01)[17],

---

9 UL L 174, 3.6.2020, str. 211, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2020/689/oj.
10 UL L 300, 14.11.2009, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1069/oj.
11 UL L 325, 12.12.2003, str. 31, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/99/oj.
12 UL L 174, 3.6.2020, str. 64, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2020/687/oj.
13 UL L 221, 8.8.1998, str. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1998/58/oj.
14 UL L 3, 5.1.2005, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2005/1/oj.
15 UL L 303, 18.11.2009, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1099/oj.
16 UL L 4, 7.1.2019, str. 43, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/6/oj.
17 UL C 220, 22.6.2023, str. 1.

– ob upoštevanju Izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2020/1729 z dne 17. novembra 2020 o spremljanju antimikrobične odpornosti zoonotskih in komenzalnih bakterij in poročanju o njej ter razveljavitvi Izvedbenega sklepa 2013/652/EU[18],

– ob upoštevanju obvestila Komisije, objavljenega 11. septembra 2015, z naslovom Smernice za preudarno rabo protimikrobnih sredstev v veterinarski medicini (2015/C 299/04)[19],

– ob upoštevanju priporočil belgijskega predsedstva Sveta EU po ministrski konferenci o boleznih živali, ki je potekala 24. januarja 2024, v katerih je navedeno, da bi morala biti biološka zaščita in cepljenje osnova alternativnih strategij množičnemu zakolu pri obvladovanju epidemij nalezljivih bolezni na kmetijah,

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 15. novembra 2011 o akcijskem načrtu proti naraščajoči nevarnosti protimikrobne odpornosti (COM(2011)0748),

– ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1/2005 z dne 22. decembra 2004 o zaščiti živali med prevozom in postopki, povezanimi z njim, in o spremembi Direktiv 64/432/EGS in 93/119/ES ter Uredbe (ES) št. 1255/97,

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 19. oktobra 2023 o generacijski pomladitvi na evropskih kmetijah prihodnosti[20],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. junija 2023 o zagotavljanju prehranske varnosti in dolgoročne odpornosti kmetijstva EU[21],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. decembra 2022 o dolgoročni viziji za podeželska območja EU – do močnejših, povezanih, odpornih in uspešnih podeželskih območij do leta 2040[22],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 24. novembra 2022 o varstvu živinoreje in velikih zvereh v Evropi[23],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 16. februarja 2022 o poročilu o izvajanju o dobrobiti rejnih živali[24],

– ob upoštevanju Priporočila Evropskega parlamenta z dne 20. januarja 2022 Svetu in Komisiji po preiskavi domnevnih kršitev in

---

18 UL L 387, 19.11.2020, str. 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2020/1729/oj.
19 UL C 299, 11.9.2015, str. 7.
20 UL C, C/2024/2658, 29.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2658/oj.
21 UL C, C/2024/483, 23.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/483/oj.
22 UL C 177, 17.5.2023, str. 35.
23 UL C 167, 11.5.2023, str. 77.
24 UL C 342, 6.9.2022, str. 45.

nepravilnosti pri uporabi prava Unije, povezanega z zaščito živali med prevozom znotraj in zunaj Unije[25],

– ob upoštevanju končnega priporočila svojega preiskovalnega odbora o zaščiti živali o zaščiti živali med prevozom z dne 14. decembra 2021 na podlagi preiskave domnevnih kršitev in nepravilnosti pri uporabi prava Unije, povezanih z zaščito živali med prevozom znotraj Unije in zunaj nje,

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 10. februarja 2021 o novem akcijskem načrtu za krožno gospodarstvo[26],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 19. oktobra 2023 o Evropski strategiji za beljakovine[27],

– ob upoštevanju standardov Svetovne organizacije za zdravje živali (WOAH), kot so določeni v kodeksu za zdravje kopenskih živali,

– ob upoštevanju poročila Organizacije Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo iz leta 2023 z naslovom *Contribution of terrestrial animal source food to healthy diets for improved nutrition and health outcomes – An evidence and policy overview on the state of knowledge and gaps* (Prispevek živil iz kopenskih živali k zdravi prehrani za boljšo prehrano in zdravstvene rezultate – dokazi in pregled politike o stanju znanja in vrzeli),

– ob upoštevanju resolucije WOAH št. 29 z naslovom *Veterinary Vaccines and Vaccination: from science to action – reflections for change* (Veterinarska cepiva in cepljenje: od znanosti do ukrepanja – razmislek o spremembah), sprejete maja 2025,

– ob upoštevanju informativnega poročila Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z naslovom *Benefits of extensive livestock farming and organic fertilizers in the context of the European Green Deal* (Koristi ekstenzivne živinoreje in organskih gnojil v okviru evropskega zelenega dogovora), sprejetega 8. decembra 2021,

– ob upoštevanju člena 55 Poslovnika,

– ob upoštevanju poročila Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja (A10-0088/2026),

A. ker je živinorejski sektor že dolgo bistveni steber kmetijstva EU, zlasti na podeželju, ki znatno in edinstveno prispeva k dobršnemu deležu gospodarstva EU; ker je vrednost živinoreje in živinorejskih proizvodov v letu 2023 znašala 214,3 milijarde EUR, kar je 40 % skupne kmetijske proizvodnje EU v tem letu, in ker sta

---

25 UL C 336, 2.9.2022, str. 20.
26 UL C 465, 17.11.2021, str. 11.
27 UL C, C/2024/2657, 29.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2657/oj.

dobičkonosnost in trajnostnost rastlinske pridelave odvisni od odporne reje živali;

B. ker je živinorejska vrednostna veriga dolga in zapletena ter zajema številne akterje, od reje, krme in zdravstvenega varstva živali do kmetov in predelovalne industrije, povezane z živinorejo (predelava mleka in mesa, živalska krma in živalski stranski proizvodi), ter je v EU ključnega pomena za inovacije, promet in zaposlovanje;

C. ker se lahko s poštenimi cenami živalskih proizvodov in regionalnimi vrednostnimi verigami zaščitijo dohodki kmetov; ker živinorejska vrednostna veriga zajema širok nabor akterjev, od sektorjev pred spravilom pridelka, kot so reja, krma in zdravje živali, do kmetov in živilskopredelovalne industrije po spravilu, in je ključna vrednostna veriga v EU v smislu prometa in zaposlovanja, saj je človek stalno vključen v proizvodni proces, kar znatno prispeva k prehranski varnosti in suverenosti EU ter samooskrbi z beljakovinami;

D. ker lahko strukture lokalnih klavnic znatno prispevajo k regionalni dodani vrednosti, skrajšajo dobavne verige in zmanjšajo emisije iz prevoza mesnih izdelkov, ker lahko regionalne klavnice bolje izpolnjujejo posebne tržne zahteve posameznih regij in spodbujajo proizvodnjo, ki temelji na povpraševanju;

E. ker je živinoreja izredno pomembna za mnoge evropske regije, med katerimi mnogim grozi depopulacija; ker živali redijo na 58 % evropskih kmetij; ker mešane in specializirane živinorejske kmetije predstavljajo 40,9 % evropskih kmetij in ker evropske živinorejske kmetije zaposlujejo približno štiri milijone ljudi (plačanih in neplačanih); ker se je v zadnjih 20 letih število kmetov v EU zmanjšalo za 37 %, njihov dohodek pa se je zmanjšal za 12 % na hektar;

F. ker je živinoreja v številnih regijah EU, kot so gorska, celinska in podeželska območja ter več najbolj oddaljenih regij, edina vzdržna gospodarska dejavnost in ima ključno vlogo pri ohranjanju prebivalstva, biotske raznovrstnosti, ohranjanju tradicionalnih krajin in spodbujanju drugih lokalnih gospodarskih dejavnosti; ker je treba finančna sredstva, dodeljena programu možnosti za oddaljene in otoške regije (POSEI), prilagoditi tako, da bo upoštevana devalvacija zaradi inflacije in bo lahko program izpolnjeval svojo vlogo, da nudi podporo kmetom in živinorejcem v najbolj oddaljenih regijah;

G. ker celotni živinorejski sektor prinaša podnebne in okoljske koristi s sekvestracijo ogljika, uravnavanjem vodnih tokov in izboljšanjem kakovosti vode, varovanjem biotske raznovrstnosti, preprečevanjem gozdnih požarov, ohranjanjem prebivalstva na podeželju ter ohranjanjem raznolike in odprte krajine, zlasti na prikrajšanih in gorskih območjih;

H. ker monogastrične vrste, kot so prašiči in perutnina, zaradi učinkovite konverzije krme povzročajo manjše emisije toplogrednih

plinov in lahko z uporabo proizvodov iz tokov odpadkov v krmi dodatno prispevajo h krožnosti, njihov gnoj pa se uporablja kot naravno gnojilo za pridelavo poljščin; ker je podnebna učinkovitost več evropskih živinorejskih modelov v smislu genetike, tehnologije, inovacij in znanja ključnega pomena za svetovno proizvodnjo in njeno trajnostnost;

I. ker je EU druga največja svetovna proizvajalka mesa, za Kitajsko, vendar pred Združenimi državami Amerike, živinorejski sistemi EU pa znatno prispevajo h gospodarstvu EU, trgovini in z njimi povezanim delovnimi mesti ter ohranjajo vodilne svetovne standarde na področju dobrobiti živali, učinkovitosti in trajnostnosti;

J. ker svinjsko in perutninsko meso tvorita znaten delež mesa, proizvedenega v EU, ki ima ključno vlogo pri zagotavljanju prehranske varnosti, ponudbi cenovno dostopnih proizvodov za evropskega potrošnika in ohranjanju preživetja številnih kmetov; ker bo povečanje trajnostnosti konvencionalnih sistemov omogočilo velike izboljšave trajnostnosti, kar bo koristilo široki bazi potrošnikov, tudi potrošnikom z nižjimi dohodki, in zagotovilo, da bodo živalske beljakovine ostale cenovno ugodne in dostopne vsem državljanom EU;

K. ker je imela EU leta 2023 133 milijonov prašičev, 74 milijonov glav govedi, 58 milijonov ovac, 11 milijonov koz in približno 1,63 milijarde perutnine;

L. ker je EU v letu 2023 proizvedla 40,7 milijona ton mesa, pri čemer je bilo 50 % svinjskega, 32 % perutninskega, 15 % govejega ter 1 % ovčjega in kozjega mesa;

M. ker je EU največja svetovna proizvajalka kravjega mleka, saj predstavlja več kot 20 % svetovne ponudbe mleka in ima vodilni položaj v mednarodni trgovini z mlečnimi izdelki, kjer predstavlja več kot 30 % svetovnega izvoza mlečnih izdelkov;

N. ker se je neto izvoz živalskih proizvodov iz EU od leta 2000 povečal za več kot trikrat in je leta 2024 dosegel 37,8 milijarde EUR (brez trgovine znotraj Skupnosti) v razmerah, ko naj bi se po najnovejših scenarijih Organizacije Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo svetovno povpraševanje po mesu, mlečnih izdelkih in jajcih do leta 2050 povečalo za 25 do 50 %[28];

O. ker je EU leta 2023 uvozila skoraj 900 000 ton perutninskega mesa, več kot 340 000 ton govejega mesa in približno 150 000 ton ovčjega

---

28 Organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo, *The future of food and agriculture – Alternative pathways to 2050* (Prihodnost prehrane in kmetijstva – alternativne poti do leta 2050), https://www.fao.org/global-perspectives-studies/resources/detail/en/c/1157074/.

mesa;

P. ker proizvodi živalskega izvora z geografskimi označbami tvorijo skoraj 20 % vseh geografskih označb EU in pomenijo precejšnjo dodano vrednost za podeželska gospodarstva, kar ne odraža le njihovega gospodarskega pomena, temveč tudi kulturno vrednost prehranske dediščine EU;

Q. ker je necenovna konkurenčnost, vključno z visokimi standardi, povezanimi z varnostjo, sledljivostjo in kakovostjo proizvodov, glavna značilnost živinoreje v EU, vendar povzroča višje proizvodne stroške in cene proizvodov v primerjavi s trgovinskimi partnerji EU; ker ohranjanje teh visokih standardov EU na področju okolja, varnosti hrane in dobrobiti živali vpliva na mednarodno konkurenčnost živinorejskega sektorja EU in zato zahteva posebno pozornost pri pogajanjih in sklepanju trgovinskih sporazumov;

R. ker se živinorejci spoprijemajo z zakonodajnim bremenom, saj skladnost prinaša stroške, stalne zakonodajne spremembe pa povzročajo negotovost pri dragih naložbah; ker je stabilen zakonodajni okvir bistveno jamstvo za evropske kmete pri prizadevanjih za vnaprejšnje načrtovanje ter ohranjanje in povečanje svojega proizvodnega potenciala;

S. ker ima politika EU za spodbujanje kmetijstva osrednjo vlogo pri večji prepoznavnosti in konkurenčnosti kakovostnih evropskih agroživilskih, tudi živalskih, proizvodov, na notranjem in mednarodnem trgu; ker sta ta politika in izvoz na ključne trge, ki jih podpira, pomembno gonilo za izboljšanje prihodkov kmetov in jim omogočata nadaljnje naložbe v posodobitev kmetij;

T. ker se število rejnih živali, velikost kmetije in čred, stopnja sektorske specializacije in intenzivnost proizvodnje glede na število glav živine na hektar ter delež travinja na kmetijskih površinah v uporabi med državami članicami ter med regijami v državah članicah močno razlikujejo;

U. ker se živinoreja, zlasti na malih in srednjih kmetijah, ta čas spoprijema z več gospodarskimi, okoljskimi in socialnimi izzivi;

V. ker se je število glav živine v zadnjem desetletju zmanjšalo, saj statistični podatki Eurostata kažejo, da se je v obdobju 2014–2024 zmanjšalo za 8,1 % pri prašičih, 8,7 % pri govedu, zlasti v zadnjih štirih letih, 9,4 % pri ovcah in 16,3 % pri kozah; ker je edina izjema perutninski sektor, kjer se je število živali povečalo;

W. ker Komisija v svoji Viziji za kmetijstvo in prehrano poudarja, da je potrebna dolgoročna vizija za živinorejski sektor in je začela posebni delovni postopek v zvezi z živinorejo, da bi preučili politične poti za razvoj konkurenčnega in trajnostnega živinorejskega sektorja EU;

X. ker živalski proizvodi, če se zaužijejo v skladu s smernicami Svetovne

zdravstvene organizacije, prispevajo k uravnoteženi in hranljivi prehrani, saj zagotavljajo stabilen vir osnovnih hranil, kot so visokokakovostne beljakovine, vitamini in minerali;

Y. ker se bo v naslednjih 30 letih svetovna poraba živalskih beljakovin predvidoma povečala, kar bo skupaj s povečanjem svetovnega prebivalstva povzročilo precejšnje povečanje ravni povpraševanja; ker bi bilo treba priznati, da je živinoreja EU kot bistveni vir visokokakovostnih lokalno proizvedenih beljakovin strateški steber za krepitev suverenosti EU na področju beljakovin in prispevanje h gospodarski odpornosti, strateški avtonomiji in družbeni odgovornosti;

Z. ker je bistveno, da EU, ki je med najučinkovitejšimi proizvajalkami živalskih beljakovin v smislu emisij toplogrednih plinov, ohrani svojo sposobnost trajnostne proizvodnje živalskih beljakovin, saj bi upad domače proizvodnje ali preusmeritev proizvodnje v regije z manj učinkovitimi sistemi verjetno povzročila višje svetovne emisije toplogrednih plinov;

AA. ker je EU po navedbah Komisije le 75-odstotno samozadostna pri virih surovih beljakovin in je še vedno odvisna od uvoza za več kot 70 % svojih potreb po rastlinskih beljakovinah, kot so sojina moka in drugi proizvodi iz oljnic, zato je evropski kmetijski sektor izpostavljen znatnim ranljivostim, vključno z geopolitično nestabilnostjo, trgovinskimi omejitvami in motnjami v dobavni verigi;

AB. ker število živinorejcev v EU hitro upada zaradi gospodarskih težav, s čemer je zlasti povezana omejena donosnost, pa tudi zaradi neprivlačnosti sektorja, izzivov, ki jih prinaša širjenje vektorskih in drugih živalskih bolezni, ter zdaleč prenizke generacijske pomladitve; ker v EU kritično primanjkuje veterinarjev, specializiranih za rejne živali; ker kmetje pogosto opuščajo živinorejo tudi zaradi koncentracije proizvodnje na velikih kmetijah in pritiskov sosedov, ki niso del kmetijskega sektorja, vključno s protesti zaradi motenj, ki so neločljivo povezane z živinorejo in kmetijsko proizvodnjo, kot so vonjave, hrup in prah;

AC. ker je v zvezi s tem bistveno, da se izboljša privlačnost sektorja z dohodkovno podporo, racionalizirano birokracijo, ciljno usmerjenimi spodbudami in boljšimi življenjskimi pogoji na podeželju, da bi omogočili vzdržnost živinoreje in prispevali k zagotavljanju teritorialne kohezije EU;

AD. ker je eden od glavnih izzivov za evropski živinorejski sektor preslabo vključevanje mladih in novih kmetov ter pomanjkanje delovne sile; ker je zato treba uporabiti ciljno usmerjeno zagonsko podporo, da bi olajšali vzpostavitev in prevzem kmetij, hkrati pa se je treba boriti proti prezadolženosti živinorejcev; ker dohodek, ustvarjen s kmetijstvom, ni zadosten, da bi v sektor privabljal kvalificirano delovno silo;

AE. ker je v živinorejskem sektorju EU zaposlenih več žensk kot kdaj koli prej, njihovo dejavno udeležbo pa bi bilo treba podpirati in spodbujati ter bolje priznati njihov prispevek;

AF. ker so kmetijsko-živilske zadruge podjetja, ki so jih ustanovili živinorejci, da bi združili moči in skupaj tržili svoje proizvode, izvajali skupne naložbe, ki ustvarjajo večjo vrednost za člane, ter ponujali storitve in financiranje, ki bi jih bilo sicer zelo težko pridobiti;

AG. ker delež neposrednih plačil in skupnih subvencij, vključno s podporo za naložbe, pomeni dobršen del neto dohodka kmetij za živinorejo in mešano kmetovanje, kar poudarja njegovo bistveno vlogo; ker podpora SKP ni dovolj, da bi zaustavili upad proizvodnje in števila kmetov ter za privabljanje mladih v živinorejo, zato je pomembno, da se dohodek kmetov, ki izhaja iz tržne in javne podpore, dopolni s pomočjo diverzifikacije, kot na primer s kmečkim turizmom, in orodji za obvladovanje tveganj, da bi povečali njihovo konkurenčnost, donosnost in dolgoročno odpornost;

AH. ker je cena sicer še vedno glavni odločilni dejavnik pri odločitvah o nakupu, vendar se pričakuje, da bodo imeli pomisleki glede trajnostnosti in zdravja večjo vlogo, kar bo vplivalo na proizvodne modele in vzorce potrošnje mesa in mlečnih izdelkov v EU;

AI. ker je dobrobit živali bistvenega pomena za prihodnost živinoreje, ki se mora razvijati, da bi se izboljšale življenjske razmere rejnih živali; ker bi morala pričakovanja potrošnikov glede dobrobiti živali in sprememba odnosa do sistemov reje v zaprtih in tesnih prostorih zagotoviti spodbude za povečanje naložb, potrebnih za zagotavljanje boljših okoljskih pogojev za živali, pod pogojem, da bodo vse dodatne zahteve temeljile na znanstvenih dokazih in bile tesno povezane z ustreznim plačilom za nastale dodatne stroške in ustreznimi ekonomskimi spodbudami;

AJ. ker ima EU najambicioznejše standarde dobrobiti živali na svetu, kar odraža njeno zavezanost bolj etični in trajnostni proizvodnji; ker bi bilo treba pojem dobrobiti živali razlagati in uporabljati na način, ki je prilagojen dejanskim razmeram v proizvodnih sistemih ter kmetijsko-podnebnim, socialno-ekonomskim in teritorialnim razmeram v državah članicah in regijah, ki se lahko zelo razlikujejo;

AK. ker zahteve za ublažitev vpliva živinoreje na okolje, zlasti emisij toplogrednih plinov, za povečanje dobrobiti živali in prehod na manj intenzivno proizvodnjo ne bi smele biti vzrok za zmanjšanje proizvodnje hrane ter bi morale zagotoviti stabilne ravni proizvodnje in dober dohodek za kmete, saj pričakovano povečanje porabe živalskih beljakovin na svetovni ravni pomeni priložnost za EU, da z izvozom znanja, tehnologij in dobre prakse v partnerske države prevzame vodilno vlogo v svetu na področju podnebju in živalim prijaznega kmetijstva;

AL. ker je reja živine, predvsem prežvekovalcev, edini vzdržen način

uporabe nekaterih kmetijskih zemljišč, zlasti trajnega travinja, za proizvodnjo hrane in povečanje prehranske varnosti; ker bo prehod EU na trajnostne kmetijske modele spodbudil raziskave, inovacije, naložbe in zaposlovanje v EU in zunaj nje;

AM. ker so boljše vključevanje krožnega gospodarstva v nastajajoče biogospodarstvo, optimizacija uporabe surovin in sekundarnih proizvodov zelo pomembni za ustvarjanje stranskih proizvodov, izkoriščanje obnovljivih virov energije, kot je bioplin, in krepitve energetske neodvisnosti EU; ker bodo ti ukrepi, s katerimi ne bi smeli povzročiti večjega upravnega bremena za kmetije, ustvarili dodatne vire dohodka za kmete in nove zaposlitvene možnosti;

AN. ker je živinoreja bistven sestavni del krožnega gospodarstva, ki podpira prehransko varnost Evrope ter njen energetski in ekološki prehod; ker morajo imeti evropski živinorejski sistemi, ki so močno odvisni od uvoza gnojil in krme iz tretjih držav, koristi od spodbud, ki jim omogočajo, da v skladu s strategijo EU za biogospodarstvo, ne da bi bil pri tem ogrožen glavni cilj proizvodnje mesa, kmetom zagotovijo dopolnilni nabor proizvodov in storitev, ki jim zagotavljajo dodaten dohodek, vključno s proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, kot sta bioplin in biometan, dragocenimi in organskimi gnojili, ekosistemskimi storitvami živinoreje in blagom za širšo industrijo;

AO. ker je raznolikost evropskih sistemov kmetovanja strateška prednost in nudi velike možnosti za energetski in ekološki prehod EU; ker ima lahko živinoreja ključno vlogo pri doseganju podnebnih ciljev EU in razogljičenju evropske mešanice energijskih virov, zlasti z uporabo živalskih izločkov;

AP. ker gnoj, ki ga proizvedejo živinorejske kmetije, prispeva k rodovitnosti tal z zagotavljanjem organskih snovi in osnovnih hranil ter ga je mogoče prek obratov za metanizacijo pretvoriti v bioplin, tudi na ravni kmetij, s čimer se nadomestijo fosilni viri energije in zmanjša odvisnost od njih ter zmanjša odvisnost EU od gnojil, uvoženih iz tretjih držav; ker se v postopku pridobivanja metana poleg proizvodnje energije iz obnovljivih virov kot stranski proizvod nastaja tudi digestat, ki ga kmetje uporabljajo kot naravno gnojilo in ga je mogoče pretvoriti v proizvode RENURE, ki spodbujajo krožno gospodarstvo v živinorejskem sektorju;

AQ. ker je zaradi spreminjajočih se vzorcev potrošnje v težkih tržnih razmerah potrebno hitro ukrepanje, da se na ravni EU zaščitijo imena, ki se uporabljajo za označevanje živil živalskega izvora;

AR. ker nekateri veliki plenilci, zlasti volkovi in medvedi, v številnih delih Evrope širijo svoj prostor ali ponovno naseljujejo območja, zaradi česar prihaja do navzkrižja s človekovimi dejavnostmi, zlasti ekstenzivno pašo ovac in goveda; ker živinorejci in drugi živinorejci utrpijo znatne stroške zaradi plenjenja njihovih čred, kot so stroški preventivnih ukrepov, nadomestitve izgubljenih živali, dodatne

veterinarske oskrbe in izgub zaradi prekinitev brejosti; ker so med državami članicami in regijami velike razlike pri ukrepih za podporo kmetom, ki v nekaterih primerih sploh ni, in javnih sredstvih, ki so na voljo za nadomestila in prilagajanje;

AS. ker lahko živalske bolezni, zlasti prenosljive bolezni in bolezni, ki se prenašajo na ljudi (zoonoze), povzročijo hudo družbeno, gospodarsko in okoljsko škodo ter v nekaterih primerih ogrozijo zdravje ljudi;

AT. ker se vsi deli proizvodne verige stekajo v klavnicah, zato lahko regionalne strukture klavnic pozitivno prispevajo k sledljivosti, preprečevanju bolezni in dobrobiti živali; ker je zato treba s sredstvi SKP in drugimi sredstvi podpreti ustanavljanje in razvoj klavnic, da bi spodbudili lokalno gospodarstvo, ustvarili delovna mesta in okrepili kratke dobavne verige;

AU. ker bodo podnebne spremembe verjetno vplivale na pojav novih živalskih bolezni in razširjenost obstoječih bolezni ter njihovo geografsko porazdelitev, zlasti za vektorske nalezljive bolezni, kot sta bolezen modrikastega jezika in virus zahodnega Nila, zaradi česar so še bolj potrebne predhodne veterinarske strategije; ker je to stanje še slabše zaradi pomanjkanja veterinarjev za živino, kar vpliva na preventivno veterinarsko oskrbo, zgodnje odkrivanje in hiter nadzor bolezni;

AV. ker se je ob nedavnih izbruhih živalskih bolezni in povečani pojavnosti bolezni, kot so goveja tuberkuloza, afriška prašičja kuga, vozličasti dermatitis, bolezen modrikastega jezika, aviarna influenca, slinavka in parkljevka, epizootska hemoragična bolezen in infekciozni bovini rinotraheitis, pokazala ranljivost sistemov kmetovanja v EU, skupaj z zmanjšanjem števila veterinarjev, specializiranih za rejne živali, brez katerih se ne bo mogoče boriti proti živalskim boleznim in zagotavljati dobrobiti živali; ker se je ta ranljivost pokazala z uničujočimi posledicami za raven proizvodnje, pa tudi s posledicami za duševno zdravje kmetov zaradi stresa, tesnobe in čustvene obremenitve;

AW. ker je preprečevanje živalskih bolezni s cepljenjem, kjer je na voljo, v nekaterih primerih nujno, da bi se izognili drastičnim, a neizogibnim nadzornim ukrepom, kot je množična odstranitev živali; ker financiranje ukrepov za preprečevanje, nadzor in izkoreninjenje nekaterih živalskih bolezni v okviru programa za enotni trg ne zadostuje, da bi kmetom in državam članicam pomagali pri obvladovanju novih živalskih bolezni;

AX. ker so grožnje, ki jih pomenijo živalske bolezni, zelo pomembne za mednarodno trgovino z živalmi in živalskimi proizvodi iz EU, zaradi česar morajo trgovinski partnerji EU priznati sistem EU za regionalizacijo, vzpostavljen v skladu s standardi WOAH in načeli Svetovne trgovinske organizacije (STO), da bi nadzorovali bolezni in/ali ohranili varno trgovino z omejevanjem trgovine z območij, ki jih

je prizadela bolezen, hkrati pa preprečili nepotrebne ovire in motnje v trgovini z blagom z neprizadetih območij;

AY. ker se cepljenje, čeprav je učinkovito orodje za preprečevanje širjenja bolezni živali, uporablja kot orodje za omejevanje trgovine med državami članicami EU in tretjimi državami, namesto da bi jo olajšalo;

AZ. ker celovit pristop EU k obvladovanju živalskih bolezni sestavlja več elementov, in sicer posebni nadzorni ukrepi za spremljanje posamezne bolezni, finančni prispevek EU, sistem prijavljanja, ekipa EU za izredne razmere, sistem sledljivosti in referenčni laboratoriji EU za izbrane bolezni;

BA. ker je antimikrobična odpornost vprašanje, ki sodi v pristop „eno zdravje“, saj zajema zdravje ljudi, zdravje živali, zdravje rastlin in okolje, in jo je Komisija julija 2022 opredelila kot eno od treh najbolj perečih groženj za zdravje, poleg tega ima velik socialno-ekonomski vpliv na kmetijski sektor, saj povzroča večjo obolevnost in umrljivost živali ter ogroža njihovo zdravje in dobrobit ter posledično produktivnost; ker bi morali SKP in drugi programi EU podpirati izboljšanje biološke zaščite na živinorejskih kmetijah, spodbujanje preventivnega cepljenja, usposabljanje in tehnično podporo za kmete ter raziskave in razvoj učinkovitih in cenovno dostopnih alternativ za uporabo antimikrobikov pri rejnih živalih;

BB. ker je v prvem letnem poročilu o nadzoru prodaje in uporabe antimikrobikov v veterinarski medicini v Evropi (ESUAvet 2023)[29] navedeno, da naj bi leta 2023 dosegli že polovico cilja 50-odstotnega zmanjšanja prodaje antimikrobikov do leta 2030, vendar opozarja, da bi lahko ta pozitivni razvoj ogrozila povečanje živalskih bolezni in pomanjkanje usklajenega pristopa EU k cepljenju, zgodnjemu spremljanju, biološki zaščiti ter splošnemu preprečevanju bolezni in pripravljenosti nanje;

BC. ker pravila EU o zdravju živali določajo pravni okvir za harmonizacijo pravil v sektorju, ki se uporabljajo za trgovino znotraj EU, vstop živali in proizvodov v EU, izkoreninjenje bolezni, veterinarski nadzor, prijavljanje bolezni in finančno podporo glede na različne živalske vrste;

BD. ker veljavna zakonodaja o prenosljivih živalskih boleznih vključuje celovit sklop določb o spremljanju, programih izkoreninjenja in statusu prost bolezni ter od držav članic zahteva, da vzpostavijo in

---

29 Evropska agencija za zdravila, ‘European sales and use of antimicrobials for veterinary medicine’, (Prodaja in uporaba antimikrobikov v veterinarski medicini v Evropi) 31. marec 2025, https://www.ema.europa.eu/en/documents/report/european-sales-use-antimicrobials-veterinary-medicine-annual-surveillance-report-2023_en.pdf.

vzdržujejo posodobljen seznam svojih ozemelj ali območij ter regij s statusom prost bolezni v skladu z veljavno zakonodajo o zdravilih za uporabo v veterinarski medicini, ki omogoča dovoljenja za cepiva in druge proizvode za zdravje živali; ker je ta zakonodaja temelj preprečevanja in obvladovanja živalskih bolezni v EU;

BE. ker bi morali biti preventivni ukrepi za posamezno živalsko bolezen in ukrepi za obvladovanje prilagojeni epidemiološkemu profilu bolezni, njenim posledicam in geografski porazdelitvi v EU;

BF. ker sta zgodnje odkrivanje bolezni in jasna veriga prijavljanja bolezni in poročanja o njih bistvena za učinkovito obvladovanje; ker bi morale države članice poskrbeti, da je pristojni organ nemudoma obveščen o vsakem sumu ali potrditvi izbruha;

BG. ker je nadvse pomembno zagotoviti enotne pogoje za prijavljanje bolezni v EU in poročanje o njih, da se ohranijo enaki konkurenčni pogoji med državami članicami in prepreči izkrivljanje konkurence; ker je Komisija pooblaščena, da določi seznam bolezni, ki jih je treba na ravni EU prijaviti in poročati o njih, ter potrebne postopke in oblike za prijavljanje boleznih in poročanje o njih prek informacijskega sistema za živalske bolezni (ADIS);

BH. ker je bilo število velikih zveri leta 2012 v celinski Evropi ocenjeno na 9000 evrazijskih risov, 17.000 rjavih medvedov, 1250 rosomahov in 12.000 volkov; ker ni enotne in posodobljene ocene o številu velikih zveri v EU;

Splošne ugotovitve

1. pozdravlja in podpira pobudo Komisije v viziji za kmetijstvo in prehrano, da se vzpostavi delovno področje za živinorejo, namenjeno opredelitvi in razvoju ustreznih političnih poti za podporo živinoreji in povečanje njene konkurenčnosti z usmerjenimi in teritorialnimi rešitvami namesto enotne politike, pri čemer je treba poleg prehranske varnosti, odpornosti in obvladovanja živalskih bolezni upoštevati tudi podnebne in naravovarstvene vidike ter vidike zaščite živali; poudarja, da morajo biti rešitve zaradi raznolikosti živinoreje, različnih potreb posameznih vrst in različnih lokalnih razmer prilagojene nacionalni, regionalni ali podregionalni ravni; poziva Komisijo, naj sprejme posebne ukrepe za živinorejo na gorskih, oddaljenih in prikrajšanih območjih;

2. je zaskrbljen zaradi pobud ali zakonodajnih predlogov, ki z neposrednimi ali posrednimi ukrepi odvračajo od živinoreje; vztraja, da za živinorejski sektor ne bi smela veljati regulativna ureditev, zasnovana za težko industrijo;

3. poziva Komisijo, naj na podlagi delovnega področja EU za živinorejo ustanovi skupino na visoki ravni za živinorejo po vzoru skupine na visoki ravni za vinsko politiko, ki bo vključevala vse ustrezne deležnike, vključno s kmeti, predstavniki držav članic iz

živinorejskega sektorja, akademskimi krogi in veterinarsko stroko, predstavniškimi združenji in ustreznimi organizacijami za zdravje živali, predstavniki industrije in predstavniki lokalnih organov; poudarja, da bi morala sestava te skupine odražati raznolikost ozemelj EU in zagotavljati uravnoteženo zastopanost različnih regionalnih razmer, vključno z območji z visoko gostoto živine;

4. meni, da bi morala ta skupina na visoki ravni s povezovanjem držav članic in deležnikov razmisliti o izzivih, s katerimi se spoprijema živinorejski sektor, ter pripraviti konkretne in socialne rešitve, ki bi temeljile zlasti na raziskavah na tem področju; poziva k odprtemu in konstruktivnemu dialogu med vsemi deležniki, da bi spodbudili sodelovanje, poiskali praktične rešitve in omogočili z dejstvi podprto komunikacijo o živinoreji; meni, da bi bilo treba v okviru teh rešitev obravnavati zlasti selitev proizvodnje iz Evrope, generacijsko pomladitev in spodbujanje naložb za večjo konkurenčnost živinoreje;

5. poudarja, da posebni izzivi v živinorejskem sektorju zahtevajo usklajen, večdimenzionalen odziv politike, ki bi se izogibal kompromisom med temi izzivi, hkrati pa bi v celoti odražal gospodarski, okoljski in socialni pomen živinoreje v EU in na njenih podeželskih območjih; poleg tega meni, da bi moral ta odziv politike odražati tudi prispevek sektorja h koheziji podeželja, prehranski varnosti, trajnostnemu upravljanju zemljišč, dobrobiti živali in oskrbi z živalskimi beljakovinami na trgu EU;

6. poziva Komisijo, naj zagotovi stabilen in predvidljiv okvir za kmete tako, da zmanjša nepotrebna regulativna bremena in poenostavi pravila za živinorejo, zlasti za male in družinske kmetije, ter tako olajša dejavnosti in podpre razvoj sektorja; poudarja, da je treba oceniti kumulativni učinek zakonodaje EU ter preprečiti pravno negotovost in upravna bremena, ki jih povzročata pravo EU in čezmerno prenašanje zakonodaje na nacionalni ravni;

7. poudarja, da je izboljšanje socialne, gospodarske in okoljske trajnostnosti živinoreje odvisno od dolgoročne vizije, ki obravnava širok in medsebojno povezan nabor dejavnikov, tudi cenovno in necenovno konkurenčnost, sposobnost prilagajanja podnebnim spremembam in z njimi povezanim ekstremnim vremenskim dogodkom ter živalske bolezni; meni, da med druge zelo pomembne dejavnike sodijo onesnaževanje s hranili, razvoj in zagotavljanje plačanih ekosistemskih storitev, ciljno usmerjena podpora naložbam, spodbujanje dobrobiti živali, inovacije in spodbude za digitalizacijo, pa tudi generacijska pomladitev, dostop do podpore in svetovalnih storitev ter izboljšanje življenjskih in delovnih razmer za živinorejce;

8. poudarja, da imajo kmetje največji interes za skrb za dobro zdravje in dobrobit svojih živali, saj je to etično in gospodarsko nujno; poudarja, da je dobrobit živali na kmetijah povezana tudi z usposobljenostjo posameznega imetnika živali; v zvezi s tem poudarja pomen usposabljanja in rednega nadaljnjega izobraževanja;

9. poudarja, da lahko evropski živinorejski sistemi zaradi svoje raznolikosti, saj zajemajo vse od proste reje, ki pogosto vključuje pašnike velike okoljske vrednosti ter ogrožene rejne vrste in pasme, do velikih specializiranih in izredno učinkovitih kmetij, poljedelsko-živinorejskih sistemov, regenerativnega in ekološkega kmetijstva ter pašništva, sezonske selitve, gozdne paše ter malih kmetij z živalmi za osebno rabo, ter zaradi raznolikosti živinorejskih pasem zagotavljajo vrsto dopolnilnih proizvodov in storitev in tako povečujejo odpornost celotnega živinorejskega sektorja, hkrati pa pokrivajo širok nabor potreb potrošnikov; poziva Komisijo, naj spodbuja in omogoča raznolikost proizvodnih sistemov;

10. poudarja, da je treba povečati preglednost pri dodeljevanju in uporabi sredstev EU za nevladne organizacije, da bi preprečili tveganje zlorabe ali neprimernega vplivanja na politike EU; poziva Komisijo, naj vzpostavi javni register, v katerem bosta navedena znesek in namen sredstev, ki jih prejmejo nevladne organizacije; je zaskrbljen zaradi dodeljevanja sredstev, tudi prek programa za okolje in podnebne ukrepe (LIFE), nevladnim organizacijam, ki se ukvarjajo z lobiranjem pri institucijah EU, zlasti na področju dobrobiti živali, s čimer bi lahko kršili načeli delitve oblasti in lojalnega sodelovanja; poziva Komisijo, naj preneha financirati nevladne organizacije, ki izvajajo usmerjeno lobiranje in širijo zavajajočo, militantno in ideološko podobo živinoreje v Evropi; jo poziva, naj poskrbi, da bodo vsi upravičenci konsolidiranih sredstev razkrili svoja srečanja s predstavniki institucij EU, kadar želijo vplivati na politike EU;

Gospodarska vzdržnost in prehranska varnost

11. ugotavlja, da bo ohranjanje cvetočega, trajnostnega in odpornega živinorejskega sektorja v EU koristilo svetovni prehranski varnosti, povečalo prehransko suverenost in gospodarsko rast EU ter prispevalo k uravnoteženi in raznoliki evropski prehrani z uživanjem proizvodov živalskega izvora visoke hranilne vrednosti, ki so edinstven vir več mikrohranil in bioaktivnih spojin, katerih hranilne vrednosti ni mogoče ustrezno nadomestiti z rastlinskimi ali umetnimi alternativami in bi jih bilo treba priznati pri pripravi z dokazi podprtih smernic za prehrano;

12. je seznanjen s poročilom Organizacije Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo iz leta 2023 o prispevku živil, ki izvirajo iz kopenskih živali, k zdravi prehrani za boljšo prehranjenost in zdravstvene rezultate, kjer je poudarjena vloga živil živalskega izvora pri zagotavljanju visokokakovostnih beljakovin in osnovnih mikrohranil, ki jih v prehrani rastlinskega izvora morda primanjkuje; poudarja, da so ta živila bistvena za otroke, najstnike, nosečnice in doječe matere, ženske v rodni dobi, starejše in ljudi s kroničnimi boleznimi ter da bi jih bilo morda težko nadomestiti z rastlinskimi alternativami;

13. odločno poudarja pomen živinoreje za regionalne vrednostne verige

in lokalne trge; poziva Komisijo, naj pripravi oceno učinka socialnih in gospodarskih posledic, ki ga bo imelo nadaljnje razpuščanje mreže regionalnih klavnic;

14. poziva k uravnoteženemu pristopu, kjer bo priznana nepogrešljiva vloga proizvodov živalskega izvora v svetovni prehrani, obenem pa se bo upošteval pomen te proizvodnje za dohodek kmetij in gospodarsko stabilnost; opozarja, da ima živina pomembno vlogo v krožnem gospodarstvu in večvrednostnem recikliranju tokov odpadkov iz živilske industrije ter v več sektorjih, kot so tekstil, oblačila, obutev, usnjeni izdelki, gradbeništvo, kozmetika in farmacevtski izdelki; poudarja, da je treba sočasno obravnavati različne vplive proizvodnih sistemov na okolje, podnebje in dobrobit živali;

15. poudarja, da je treba še naprej skrbeti za prehransko varnost v Evropi, hkrati pa čim bolj zmanjšati vpliv na okolje, kar je izziv, ki ga je treba rešiti s preglednimi, znanstveno utemeljenimi pristopi in inovacijami;

16. poudarja, da je izboljšanje produktivnosti, odpornosti, učinkovitosti in trajnostnosti v živinorejskem sektorju EU bistveno za povečanje domače ponudbe visokokakovostnih beljakovin, ki odgovarjajo na potrebe potrošnikov v EU, in za povečanje prehranske varnosti, zlasti glede na nestanovitnost svetovnih trgov, geopolitične napetosti in pričakovano povečanje svetovnega povpraševanja po živalskih beljakovinah v naslednjih 30 letih; ugotavlja, da je EU še vedno močno odvisna od uvoza rastlinskih beljakovin za živalsko krmo iz omejenega števila partnerskih držav, kar ogroža suverenost na področju beljakovin in povzroča, da je prehranski sistem izpostavljen nihanjem na svetovnem trgu;

17. poudarja, da je trajnostna, diverzificirana in domača proizvodnja beljakovin bistvena za zagotovitev zadostne, varne in visokokakovostne hrane in krme; poudarja, da lahko sektor živalskih beljakovin podpre tako proizvodnjo z uporabo živalskih izločkov kot naravnih gnojil in predelavo rastlinskih stranskih proizvodov za krmo in tokove odpadkov iz hrane, da bi podprli bolj povezan, krožen in trajnosten sistem; pozdravlja napoved Komisije v viziji za kmetijstvo in prehrano, da bo pripravila celovit načrt za bolj samozadosten in trajnosten beljakovinski sistem EU, ki bo obravnaval proizvodnjo, uvoz in porabo beljakovin v EU, da bi poskrbela za dolgoročno odpornost agroživilskega sistema;

18. poudarja, da je treba izboljšati položaj kmetov v agroživilski vrednostni verigi, tudi prek zadrug, organizacij in združenj proizvajalcev, ter poziva Komisijo in države članice, naj preučijo mehanizme, ki bodo kmetom zagotavljali cene, ki bodo vsaj pokrile njihove proizvodne stroške; opozarja, da je zagotavljanje dostojnih, pravičnih in stabilnejših dohodkov živinorejcem, boljših delovnih pogojev, družbenega priznanja, boljšega dostopa do posojil in trajnostnega financiranja za raziskave in naložbe v kakovost živine

bistvenega pomena za gospodarsko vzdržnost sektorja, ustrezno vrednotenje vloge kmetov pri preskrbi s hrano v EU in privabljanje mlajših generacij;

19. poudarja, da nestabilnost cen, visoki proizvodni stroški, prekomerna birokracija in nepriznanje poklica v družbi prispevajo k opuščanju kmetijstva in staranju v sektorju; poudarja, da morajo male in srednje kmetije že zdaj izpolnjevati več zahtev, katerih učinki ne odražajo razumnega razmerja med stroški in koristmi; zato ponovno poudarja, da so potrebni učinkoviti instrumenti za podpiranje dohodkov, zmanjšanje birokracije, poenostavitev veljavne zakonodaje in večje priznanje delu na kmetijah v družbi kot osrednjih elementov za dolgoročno vzdržnost živinoreje v EU; poziva Komisijo, naj podpre živinorejski sektor in nadaljuje sprejemanje strategije za živinorejo;

20. poudarja, da naložbe v nove živinorejske obrate in obnovo obstoječih pomenijo precejšnje stroške ter jih je treba načrtovati in izvajati v daljšem časovnem obdobju; svari, da bi lahko zaradi revizij zakonodaje o dobrobiti živali živinorejski obrati izgubili dovoljenja, kar pomeni, da bi jih bilo treba z visokimi stroški obnoviti več let pred koncem pričakovane življenjske dobe; poziva Komisijo, naj glede na svoje možnosti spodbuja in podpira dobre prakse za izdajo dovoljenj v državah članicah;

21. poudarja, da je trajnostna živinoreja, zlasti na malih in srednjih kmetijah, bistvenega pomena za socialno-ekonomsko vitalnost podeželskih območij, zlasti gorskih območij, območij z veliko gostoto živine ter območij z omejenimi možnostmi, kot so trajno travinje, šotišča in travniki, ki so pogosto glavna ali celo edina vzdržna gospodarska dejavnost, ki vzdržuje proizvodnjo in gospodarsko rast ter ohranja krajino; poudarja, da živinoreja ustvarja delovna mesta na podeželju in pomaga preprečevati depopulacijo, pa tudi prispeva k dejavnemu upravljanju zemljišč, preprečevanju požarov, ohranjanju biotske raznovrstnosti ter ohranjanju kulturne in krajinske dediščine; poudarja, da ima v mnogih regijah nenadomestljivo vlogo pri teritorialni koheziji in ohranjanju živih skupnosti; poudarja, da je ekstenzivna pašna živinoreja učinkovit način za nagrajevanje kmetov za ekosistemske storitve, ki jih opravljajo;

22. Komisijo poziva k pripravi načrta, s katerim bo spodbudila nove tehnologije, inovacije na področju krme in genetsko izboljšanje čred, ravno tako naj poveča naložbe v javne in zasebne raziskave o vzreji živali in genetiki, spodbudi razširjanje dobre prakse, namesto da nalaga obsežne numerične ukrepe za prestrukturiranje črede, ki bi zmanjšali in ogrozili evropsko prehransko suverenost in varnost, poleg tega pa naj optimizira proizvodnjo in učinkovitost; poudarja, da je vzreja živali pomembno orodje za izboljšanje produktivnosti, učinkovitosti in zdravja živali; poudarja, da ima EU vodilno mesto pri raziskavah in inovacijah na področju vzreje in genetike živali;

23. poziva k načrtu, s katerim bi zaščitili genski bazen različnih

ogroženih tradicionalnih pasem, spodbudili lokalne vrste in rejo kmečkih pasem, ki so bolje prilagojene lokalnemu podnebju, ter širili dobro prakso, hkrati pa ohranili genetsko raznovrstnost; poudarja, da je treba ohraniti pomoč v skladu s členom 27 Uredbe Komisije (EU) 2022/2472[30] za podporo genetskemu napredku v živinoreji; poudarja, da je nujno treba spodbujati raziskave, inovacije in sprejetje z dokazi podprtih praks, ki izboljšujejo trajnostnost živinoreje v okoljski, socialni in gospodarski razsežnosti, tudi s ciljno usmerjenimi naložbami v genetske raziskave, hranilno učinkovitost in selekcijo za dolgotrajne proizvodne značilnosti, ter da je treba spodbujati in financirati raziskave in inovacije na območjih z visoko gostoto živine, da bi zmanjšali vpliv na okolje, hkrati pa spodbujati visoke standarde za dobrobit živali ter povezane in odporne dobavne verige v živinoreji; ugotavlja, da je mogoče z genetskimi izboljšavami z dobrim upravljanjem in inovacijami zmanjšati emisije ter ponuditi trajnostno alternativo hitremu prestrukturiranju, ki ogroža preživetveno sposobnost kmetij in prehransko suverenost EU;

24. je seznanjen, da je v viziji Komisije za kmetijstvo in prehrano poudarjeno, da SKP ohranja osrednje mesto pri podpori dohodkov kmetov in da imajo neposredna plačila SKP še naprej ključno vlogo pri podpiranju in stabilizaciji kmetijskega dohodka na ravni kmetij; poudarja, je pomembno zaščititi neposredno dohodkovno podporo ter vse programe, ki se sedaj financirajo iz SKP, saj sta živinorejski in mešani kmetijski sektor velika prejemnika sredstev sedanje skupne kmetijske politike v prvem stebru (neposredna plačila, vezana plačila za goveje, telečje, ovčje in kozje meso) in drugem stebru, zlasti v okviru podpore za naložbe, plačil za naravne ali druge omejitve, značilne za posamezno območje, ter kmetijsko-okoljsko-podnebnih obveznosti; ugotavlja, da sta ekonomska vzdržnost in nezadostna generacijska pomladitev izziva za številna kmetijska gospodarstva, ki jima je treba nameniti posebno pozornost in subvencije, vezane na proizvodnjo, ter poudarja pomen vezanih plačil aktivnim kmetom; poziva k namenskemu in trdnemu proračunu za SKP v naslednjem večletnem finančnem okviru in ugotavlja, da ga je treba ločiti in ohraniti vsaj na ravni sedanjega proračuna za SKP v realnem smislu in tudi upoštevati inflacijo;

25. poudarja osrednjo vlogo zadrug glede na pokvarljivost proizvodov živalskega izvora in visoke transakcijske stroške ter poziva Komisijo, naj jih podpre pri povečanju odpornosti, krepitvi položaja proizvajalcev, valorizaciji soproizvodov in generacijski pomladitvi ter spodbujanju krožnih pristopov; poziva, naj se podpora SKP prilagodi razmeram na kmetijah, zlasti na malih in družinskih kmetijah, ter naj se v živinorejskem sektorju omogoči plačilo na žival; poudarja, da je

---

30 Uredba Komisije (EU) 2022/2472 z dne 14. decembra 2022 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za združljive z notranjim trgom z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L 327, 21.12.2022, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2472/oj).

treba povečati ekonomsko vzdržnost kmetov z orodji za diverzifikacijo in obvladovanje tveganj, da bi izboljšali konkurenčnost, dobičkonosnost in dolgoročno odpornost;

26. ugotavlja, da se kmetje spoprijemajo z vse večjimi in raznolikimi tveganji, kot so nepredvidljivi trgi, podnebne spremembe in z njimi povezani ekstremni vremenski dogodki, živalske bolezni, geopolitične napetosti in negotovi učinki trgovinskih sporazumov; v zvezi s tem poziva Komisijo, naj izboljša orodja za krizno upravljanje in poveča kmetijsko krizno rezervo v SKP po letu 2027 ter jo združi z oblikovanjem novih posebnih finančnih instrumentov, ki se financirajo zunaj SKP, saj so ti ukrepi bistveni za boljše obravnavanje gospodarske izgube in dodatnih stroškov, ki jih imajo kmetje v EU, ter za zagotavljanje večje stabilnosti zanje;

27. poziva Komisijo, naj na podlagi obstoječe podpore SKP okrepi finančne in socialno-ekonomske mehanizme; vztraja, da morajo plačila SKP ostati osrednji del pri ohranjanju dohodka v živinoreji, zlasti za kmetijska gospodarstva, specializirana za proizvodnjo govejega, ovčjega in kozjega mesa ter prirejo mleka, ter tista, ki zagotavljajo okoljske storitve z ekstenzivno pašo; poudarja, da je po letu 2027 potrebno prehodno obdobje, da se omogoči prilagoditev novim pravilom; pozdravlja, da je v omnibus SKP nakup goveda, ovc in koz z visoko genetsko vrednostjo vključen med upravičene izdatke v okviru Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja; poziva Komisijo, naj to določbo razširi na plemenske prašiče z visoko genetsko vrednostjo, saj so pomembni za konkurenčnost in odpornost evropskega živinorejskega sektorja; poudarja, da mora SKP tudi po letu 2027 ohraniti vsaj enako raven ambicij; nazadnje poziva Komisijo, naj prizna posebne potrebe živinorejcev na gosto poseljenih območjih in zagotovi ustrezno podporo SKP, pri čemer ugotavlja, da je uravnotežen regionalni razvoj mogoče izboljšati z ohranjanjem števila kmetij in lokalne infrastrukture, kot so klavnice, obrati za proizvodnjo krme in predelovalni obrati;

28. poziva, naj se spodbuja ekstenzivna živinoreja, ki temelji na travinju, zlasti v okviru skupne kmetijske politike;

29. poudarja, da je treba ustaviti in zaobrniti dekapitalizacijo živinorejskega sektorja ter zagotoviti popolno vzajemnost standardov EU za vse uvožene proizvode; poziva Komisijo, naj razvije posebne strategije za zagotovitev enakih konkurenčnih pogojev in večje skladnosti med trgovinsko in trajnostno politiko; poziva Komisijo in države članice, naj v večji meri upoštevajo posebnosti kmetijskega sektorja, poskrbijo za popolno vzajemnost standardov EU, za kar naj pri sklepanju trgovinskih sporazumov vključijo zrcalne določbe, ter naj v vseh trgovinskih sporazumih zaščitijo evropsko kmetijstvo, proizvodnjo hrane in javno zdravje; v zvezi s tem vztraja, da mednarodni trgovinski sporazumi ne bi smeli negativno vplivati na evropsko kmetijstvo ter bi morali zagotavljati vzajemnost in ne bi smeli ogrožati javnega zdravja; poudarja, da je treba tržne

intervencije nujno prilagajati in posodabljati referenčne cene za zaščitne klavzule v skladu z novimi tržnimi pogoji in orodji za upravljanje;

30. poudarja, da bi morali imeti živinorejci tudi možnost, da izkoristijo dodatni tok prihodkov, ki ga omogoča gospodarjenje z ogljikom; v zvezi s tem poziva k postopnemu prehodu s sedanjega sistema, osredotočenega na predpisane prakse in vnaprejšnjo upravno odobritev, na okvir za upravljanje emisij, ki temelji na rezultatih, pri čemer je treba živinorejcem omogočiti, da sami izbirajo metode in tehnologije, s čimer bi ohranili podjetniško svobodo in poskrbeli odgovornost pri doseganju teh ciljev;

31. poziva Komisijo, naj pregleda predpise o predelavi mesa, kot je tehnologija, ki se uporablja za pregled mesa, in uskladi minimalne smernice za ocenjevanje vsebnosti mesa, ki sedaj omejujejo polno uporabo živalskih trupel, da bi povečali preglednost v dobavni verigi in kmetom zagotovili višji dohodek;

32. ugotavlja, da bi lahko zlasti živinorejski sistemi izkoristili prednosti praks in tehnologij, ki jih je mogoče uporabiti za izboljšanje zdravja in dobrobiti živali ter povečanje učinkovitosti, na primer tudi nizkocenovne in dvostranske sisteme in precizno živinorejo, ter da bi lahko uporabljali nove digitalne tehnologije, ki izboljšujejo ravnanje z živalmi in upravljanje sistemov, obdelavo podatkov in sledljivost; poziva Komisijo, naj poroča o dobri praksi na področju trajnostnosti živinoreje in predlaga konkretne ukrepe, ki bodo podpirali inovacije, učinkovitost in odpornost sektorja, vključno z boljšo uporabo obstoječih skupnih podatkovnih zbirk in genskih bank temeljnih pasem, da bi lahko rejci, ki to želijo, še naprej vzrejali nekatere stare pasme; opozarja na vrzel v digitalnih spretnostih med podeželskimi in mestnimi območji; poziva Komisijo in države članice, naj poskrbijo, da bodo kmetje imeli korist od digitalne preobrazbe;

33. poudarja, da prizadevanja za večjo produktivnost živali ali uresničitev podnebnih ciljev ne smejo škodovati zdravju in dobrobiti živali;

34. se zavzema za pripravo politik, ki podpirajo družinske kmetije in nove kmete pri ohranjanju in izboljšanju trajnostne živinoreje in živinoreje v malem obsegu kot sredstva za preživljanje in prehransko varnost; poudarja, da je zato treba kmete podpreti z močnimi, namenskimi finančnimi orodji, da se dobro uveljavijo in se bodo lahko bolje spoprijemali s finančnimi pritiski; vztraja, kako pomembne so kolektivne strukture, kot so zadruge, katerih lastniki in upravljavci so kmetje, ter organizacije proizvajalcev;

35. poudarja, da je treba bolj podpreti najbolj oddaljene regije, kjer strukturne in geografske razmere povzročajo veliko višje stroške kmetovanja; poziva Komisijo, naj v naslednjem večletnem finančnem okviru posodobi financiranje programa POSEI, da bo odražalo

inflacijo od leta 2007; ugotavlja, da zgolj indeksacija ne zadostuje kot odgovor na vse višje stroške proizvodnje, prevoza in dobave; poudarja, da je ustrezno financiranje programa POSEI bistveno za ohranjanje kmetijstva, zagotavljanje sposobnosti preživetja kmetij ter ohranjanje ekonomske, socialne in teritorialne kohezije EU v skladu s členom 349 PDEU;

36. poziva Komisijo, naj prizna posebne potrebe in izzive, s katerimi se spoprijemajo živinorejci na gorskih in prikrajšanih območjih, tudi v otoških, celinskih, oddaljenih in najbolj oddaljenih regijah, ter poskrbi za ustrezno podporo v okviru SKP, vključno z vezano podporo, sektorskimi intervencijami in ciljno usmerjenimi ukrepi za razvoj podeželja; poudarja, da ohranjanje živinoreje na oddaljenih, otoških in prikrajšanih območjih prispeva k okoljski trajnostnosti, saj preprečuje opuščanje zemljišč, podpira biotsko raznovrstnost in ohranja tradicionalne krajine, podpira dohodek kmetov in preživetje na podeželju ter prispeva k repopulaciji podeželja; poudarja, kako pomembno je zagotoviti dejavno sodelovanje predstavnikov najbolj oddaljenih regij v skupini na visoki ravni, saj specifične geografske, socialno-ekonomske in proizvodne značilnosti teh regij pomenijo povsem drugačne izzive, ki jim je treba pri pripravi politik EU nameniti posebno pozornost;

37. poudarja, da je potrebno globalno sodelovanje in prenos inovativnega znanja pri podpiranju trajnostnih živinorejskih sistemov, zlasti iz evropskih regij z visoko učinkovitimi živinorejskimi sistemi, ki sta jih povzročili hitra rast prebivalstva in urbanizacija;

38. poziva države članice in Komisijo, naj vlagajo v izobraževanje, usposabljanje in infrastrukturo, da bi lahko kmetje uporabljali bolj trajnostne, učinkovitejše živinorejske prakse, ki bolj koristijo zdravju in dobrobiti živali, vključno z digitalizacijo, uporabnimi raziskavami, prenosom znanja in usposabljanjem o inovativnih orodjih in tehnologijah za zgodnje odkrivanje in preprečevanje epizootskih bolezni, kot so sistemi za spremljanje zdravja živine; v zvezi s tem opozarja na pomen neodvisnih svetovalnih storitev in poziva države članice, naj za ustrezno financiranje teh storitev v celoti izkoristijo skupno kmetijsko politiko;

39. poziva k preprostejšim pravilom o dobrobiti živali, kjer bo poudarek na pomoči kmetom z izobraževanjem in podporo, ne pa na metodah s poudarkom na izvrševanju;

40. poziva Komisijo, naj predstavi svoje ugotovitve o vzpostavljanju sistema označevanja o dobrobiti živali, ki bo potrošnikom ponujal zadostne in enotne informacije, s čimer bi se izognili tveganjem za notranji trg, ki jih povzroča širjenje lokalnih shem o dobrobiti živali;

41. poudarja, da le 12 % kmetijskih gospodarstev v EU vodijo mlajši od 40 let, zaradi pomanjkanja mladih kmetov pa so ogrožene ekonomska vzdržnost, generacijska kontinuiteta ter trajnostnost evropske

živinoreje; zato poziva Komisijo, naj poveča učinkovitost zagonske podpore pri premagovanju ovir za vstop v živinorejski sektor, vključno z visokimi zagonskimi stroški; poudarja, da je težko privabiti mlade kmete v živinorejski sektor, ki je premalo privlačen zaradi zahtevne narave dela, kot so dolgi delovniki, slabe možnosti za oddih in pomanjkanje nadomestnih storitev, hkrati pa je treba upoštevati vse večje število žensk, ki delajo na živinorejskih kmetijah, in zato spodbujati ukrepe in priložnosti, ki upoštevajo vidik spola;

42. pozdravlja strategijo Komisije za generacijsko pomladitev; poziva Komisijo, naj pripravi priporočila in preuči rešitve za odpravo glavnih ovir za vzpostavitev gospodarstev mladih živinorejcev, zlasti visoke začetne naložbe v infrastrukturo, težave pri dostopu do zemljišč, zlasti zaradi razlik med državami članicami, omejen dostop do posojil, pomanjkanje delovne sile, vprašanja o obvladovanju tveganj, preprečevanje in obvladovanje živalskih bolezni ter birokratska bremena;

43. poziva Komisijo, naj preuči možnost dodelitve več neposrednih plačil mladim kmetom; poleg tega poudarja, da je treba ustvariti ustrezne pogoje za dostojno upokojitev; opozarja, da so lažji dostop do posojil in zemljišč, zlasti v državah članicah z visokimi cenami zemljišč, povečanje naložb v kakovost živine in izboljšanje storitev na podeželju bistveni pogoji za privabljanje in ohranjanje nove generacije kmetov; poudarja, da nasveti državam članicam, naj 6 % proračuna SKP namenijo za generacijsko pomladitev, niso dovolj zavezujoči, da bi zagotovili zadostno podporo mladim kmetom;

44. pozdravlja, da je Komisija predstavila strategijo o biogospodarstvu; jo poziva, naj prizna vlogo inovativne živinoreje pri spodbujanju krožnosti in v celoti izkoristi potencial proizvodnje energije, zlasti bioplina in biometana, uporabe digestata kot gnojila na biološki osnovi in valorizacije živalskih stranskih proizvodov s pomočjo sektorja predelave, da bi živinorejcem zagotovili dodatne vire dohodka; poudarja, da imajo v biogospodarstvu pomembno vlogo zlasti območja z visoko gostoto živine, saj njihova bližina mestnim območjem in kratke razdalje omogočajo krožno sodelovanje pri nadgradnji tokov človeških odpadkov in predelavi tokov kmetijskih odpadkov;

45. poziva Komisijo in države članice, naj opredelijo ustrezne in dolgoročne možnosti financiranja za preventivne ukrepe in nadomestila za kmete, ki lahko med drugim vključujejo skupno kmetijsko politiko, ne le za izgube in stroške zaradi napadov velikih zveri, temveč tudi za blažilne ukrepe, vključno s svetovanjem, izmenjavo znanja in usposabljanjem kmetov o soobstoju pašne živine in velikih zveri;

46. poudarja, da je namen ciljne spremembe direktive o habitatih[31], da bi zakonodajo EU uskladili s posodobljeno ravnjo varstva volka iz Bernske konvencije ter zagotovili večjo prožnost pri upravljanju populacij volka po vsej EU in čim bolj zmanjšali socialno-ekonomske učinke; poudarja, da je treba upoštevati visoko čezmejno mobilnost vrste, saj se lahko stanje ohranjenosti različnih populacij iste vrste med regijami razlikuje; poziva Komisijo in države članice, naj še povečajo čezmejno sodelovanje pri teh vprašanjih;

Okoljska trajnostnost

47. priznava, da ima živinoreja, zlasti sistemi, ki temeljijo na travinju, osrednjo vlogo pri ohranjanju krožnih kmetijskih sistemov, izboljšanju ekosistemskih storitev ter zagotavljanju podnebnih in okoljskih storitev s sekvestracijo ogljika, izboljšanjem kakovosti vode in zdravja tal, zaščito biotske raznovrstnosti, zagotavljanjem habitatov za prostoživeče živalske in rastlinske vrste, ohranjanjem raznolike in odprte krajine, zlasti na gorskih območjih, ter z uporabo manjvrednih zemljišč, kjer ni mogoče pridelovati hrane za človeka; poudarja, da lahko monogastrične vrste, kot so prašiči in perutnina, povečajo krožnost z vključevanjem tokov odpadkov v njihovo krmo in recikliranjem biomase, njihov gnoj pa je dragoceno naravno gnojilo za pridelavo poljščin; poudarja, da lahko močno zmanjšanje števila živali ogrozi te ekosistemske funkcije;

48. poziva Komisijo, naj predlaga orodja za večjo vlogo živinoreje pri ohranjanju travinja, ki je pomembno za okolje in podnebno stabilnost, in sicer z učinkovitejšimi sistemi kmetovanja, da bi s pomočjo večje učinkovitosti izboljšali trajnostnost živinorejskih sistemov ter poskrbeli za višji dohodek zaposlenih v živinoreji;

49. poudarja, da je pomembno, da se živinoreja vključi v trajnostne kmetijske modele, vključno z mešanimi kmetijskimi sistemi, s čimer bi zagotovili uravnotežene tokove hranil in čim bolj zmanjšali tekmovanje za vire; poudarja pomen učinkovite rabe živinoreje za ravnovesje med trajnostnostjo in potrebami po hrani ter poudarja koristi rotacijske paše ter kratkotrajne visokointenzivne paše za produktivnost krme, sekvestracijo ogljika, kakovost tal, biotsko raznovrstnost in odpornost na sušo; poudarja, da je treba povečati ozaveščenost o okoljskih prednostih dobrega upravljanja živali;

50. poziva Komisijo, naj poveča možnosti držav članic za podporo kmetom pri ohranjanju krajine prek SKP, hkrati pa zmanjša regulativne ovire za polno uporabo pašnikov in zagotovi večjo zaščito kmetijskih zemljišč EU pred izkoriščanjem zemljišč, degradacijo in konkurenčno nekmetijsko rabo;

---

31 Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206, 22.7.1992, str. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj).

51. poudarja, da je pomembno, da kmetijski sistemi pridelavo poljščin povežejo z živinorejo, da bo lažje reciklirati hranila in se bodo raje uporabljala organska gnojila namesto sintetičnih ter se bo zmanjšala poraba kemikalij in se bosta povečali rodovitnost tal in biotska raznovrstnost;

52. poziva Komisijo, naj ob priznavanju strateškega pomena proizvodnje konvencionalnih gnojil v EU za evropsko konkurenčnost podpre uporabo živalskega gnoja za nekatere kmetijske rastline ter pospeši odobritev in uporabo alternativnih sredstev za gnojenje, kot so digestat in materiali RENURE, da bi izboljšali recikliranje hranil, zmanjšali odvisnost od sintetičnih gnojil, uvoženih iz tretjih držav, in spodbujali krožnost v živinorejskih sistemih; priznava, da ima živinorejski sektor strateško vlogo pri zmanjševanju odvisnosti od sintetičnih vložkov, in dodaja, da s povečanjem uporabe digestata in RENURE ne bi prispevali le h krožnemu gospodarstvu, temveč tudi k razogljičenju gospodarstva EU, saj bi zmanjšali emisije toplogrednih plinov, podprli proizvodnjo energije iz obnovljivih virov in zmanjšali odvisnost EU od uvoženih fosilnih goriv;

53. pozdravlja, da Komisija predlaga ciljno usmerjeno revizijo direktive o nitratih[32], da bi omogočili uporabo gnojil RENURE nad mejno vrednostjo, določeno za vnos gnoja, ter jo uskladili z najnovejšimi znanstvenimi dokazi in inovativnimi praksami gnojenja, vključno z uporabo gnoja, da bi spodbudili krožno upravljanje hranil in hkrati še naprej varovali kakovost vode; se sklicuje na najnovejše študije o koristih in nevtralnem vplivu odstopanj, odobrenih državam članicam, na kakovost vode;

54. poziva Komisijo, naj glede na naraščajoče stroške gnojil rejcem zagotovi poštene cene ali ustrezno nadomestilo;

55. poziva Komisijo, naj vlaga v inovacije in infrastrukturo, ki omogočajo širšo uporabo gnojil, pridobljenih iz gnoja, in bioplina iz živinoreje v skladu s podnebnimi in energetskimi cilji EU;

56. poziva Komisijo, naj ponovno razmisli, kako se kmetijski proizvodi, stranski proizvodi in ostanki proizvodov uvrščajo med odpadke, da bi se lahko enostavneje uporabili kot osnovni proizvodi; poudarja, da so rejne živali nepogrešljiv člen krožnega gospodarstva, povezanega s kmetijskim sektorjem, in da je treba bolj priznati prispevek živinoreje k biogospodarstvu ter torej celoviteje pristopiti k ciklu hranil in ogljika na vseh področjih živilske in neživilske proizvodnje; poziva Komisijo, naj se pri svojem pristopu k živinorejskemu sektorju opre na ugotovitve raziskav in olajša raziskave na področju razvoja krožne krme; prav tako jo poziva, naj pregleda predpise o živalskih stranskih proizvodih, ki niso namenjeni prehrani ljudi, da bi poenostavila

---

32 Direktiva Sveta 91/676/EGS z dne 12. decembra 1991 o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (UL L 375, 31.12.1991, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1991/676/oj).

uporabo proizvodov z majhnim tveganjem, kot je volna;

57. svari, da bi lahko univerzalne politike, namenjene obsežnemu zmanjšanju števila glav živine, le še poslabšale degradacijo okolja in ogrozile odpornost prehranskega sistema; zlasti ugotavlja, da bi lahko zmanjšanje števila prežvekovalcev povzročilo spremembe v rabi zemljišč z negativnimi učinki, vključno z opuščanjem zemljišč, razvojem gozdov, izgubo biotske raznovrstnosti in večjim tveganjem požarov;

58. poziva, naj se povečajo naložbe v raziskave in inovacije, da bi optimizirali pridelavo kmetijskih rastlin in prakse upravljanja živine ter zmanjšali ekološki odtis živinoreje, vključno z rastlinsko pridelavo in vzrejo živali, krmljenjem, pašo in tehnikami ravnanja z gnojem in gospodarjenja s poji, ki povečujejo trajnostne koristi;

59. meni, da je pomembno, da se s strategijo upošteva celoten cikel kmetovanja, podpira optimalno načrtovanje kolobarjenja, maksimira raba ornih zemljišč ter izboljša in prilagodi sestava krme, ki jo pridelujejo kmetje, predvsem z rastlinskimi sortami, ki omogočajo zmanjšanje emisij; poudarja, kako pomembno je, da se v kmetijstvo vrne podjetniška svoboda, da bodo lahko kmetje razvijali in izbirali sisteme prezračevanja ter bivalne in krmilne sisteme, ki bodo prilagojeni njihovim posebnim okoliščinam in najprimernejši za njihove proizvodne sisteme;

60. poziva Komisijo in države članice, naj poskrbijo, da se bodo regulativni okviri za živinorejo razvijali pregledno, na podlagi trdnih znanstvenih dognanj, ob polnem sodelovanju deležnikov, zlasti kmetov in organizacij živinorejcev, in z dolgoročnimi scenariji, ki bodo omogočali postopno prilagajanje; priporoča, naj postopek odločanja temelji na resničnih javnih posvetovanjih, podrobnih študijah učinka in stalnih mehanizmih za povratne informacije, da se zagotovi učinkovito in lokalno sprejeto izvajanje;

61. poziva, naj se zagotovi več političnega prostora, da se bo lahko uveljavil pristop, ki bo temelji na ciljih, s primerjalnimi analizami na ravni kmetij namesto z ukrepi od zgoraj navzdol, kar pomeni, da bi morali imeti kmetje možnost, da sami odločajo, kako bodo ukrepali, dokler prispevajo k zastavljenim ciljem;

62. poziva Komisijo, naj predlaga orodja za povečanje vloge živinoreje pri ohranjanju travinja, ki ima okoljsko in podnebno vrednost, z bolj ekstenzivnimi sistemi kmetovanja ter za izboljšanje trajnostnosti intenzivnih sistemov;

Socialna razsežnost živinoreje in sektorski izzivi

63. poudarja, da je treba živinorejske politike oblikovati na podlagi najvišjih znanstvenih standardov, da se zagotovi uravnoteženo in celovito razumevanje prispevkov in izzivov, povezanih z živinorejo;

64. poudarja pomen preglednega, dostopnega in z dokazi podprtega znanstvenega komuniciranja za boj proti napačnim informacijam in ideološki pristranskosti v javnih razpravah o živinoreji ter proizvodnji in uživanju mesa; v zvezi s tem poudarja, da Svetovna zdravstvena organizacija spodbuja uživanje živalskih beljakovin v sklopu popolne in uravnotežene prehrane;

65. poudarja, da bi morale politične odločitve in družbeno dojemanje temeljiti na trdnih znanstvenih dokazih, ki odražajo raznolikost proizvodnih sistemov, njihov prispevek k prehrani ljudi, podeželskemu gospodarstvu in okoljski trajnosti, s čimer bi se širila bolj pozitivna podoba živinorejskega sektorja, in da je zato bistveno okrepiti dialog med znanostjo, oblikovalci politik, proizvajalci in potrošniki s spodbujanjem informiranega, uravnoteženega in nepolariziranega pristopa k vlogi živinoreje v evropski družbi; poudarja, da je pomembno potrošnike obveščati o koristih uživanja živalskih beljakovin v sklopu popolne in uravnotežene prehrane;

66. pozdravlja predlog Komisije, da se ponovno odpre vprašanje izrazov za meso, ki se uporabljajo za poimenovanje mesa in kosov mesa, da bi zaščitili proizvode živalskega izvora in prepovedali njihovo uporabo za označevanje proizvodov neživalskega izvora, ter meni, da bi se morala ta določba uporabljati za proizvode, pridobljene s celično kulturo, in hibridne proizvode, sestavljene iz mešanice živalskih in rastlinskih beljakovin; opozarja, da takšna zaščita obstaja za mlečne izdelke; poudarja, da je jasno, pošteno in pregledno označevanje nadvse pomembno, da se zagotovi resnična preglednost za potrošnike in promovira kakovost živalskih proizvodov EU, tudi z izpostavljanjem njihovih priznanih oznak in kratkih dobavnih verig;

67. poziva oblikovalce politik na vseh ravneh, naj pri pripravi prehranskih smernic upoštevajo z dokazi podprte standarde in v celoti priznajo hranilni, kulturni in gospodarski pomen mesa, mlečnih izdelkov in jajc, pri tem pa naj upoštevajo tudi cenovno dostopnost in dejanski vnos beljakovin iz živalskih proizvodov v različnih regijah;

68. poziva Komisijo, naj spremeni Uredbo (EU) št. 1169/2011[33] in uvede obvezno označevanje porekla za vse proizvode, dane na trg EU, ki vsebujejo meso, tudi če meso ni njihova glavna sestavina, pri čemer naj se jasno navede poreklo iz EU oziroma zunaj EU; poziva Komisijo, naj oceni izvedljivost uvedbe obvezne navedbe države porekla mesa,

---

33 Uredba (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom, spremembah uredb (ES) št. 1924/2006 in (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Komisije 87/250/EGS, Direktive Sveta 90/496/EGS, Direktive Komisije 1999/10/ES, Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Komisije 2002/67/ES in 2008/5/ES in Uredbe Komisije (ES) št. 608/2004 (UL L 304, 22.11.2011, str. 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1169/oj).

če je uporabljena sestavina v predelanih proizvodih;

69. poziva Komisijo, naj v sodelovanju z znanstveniki predstavi študije o učinkih prehranskih nadomestkov; svari pred nekritičnim promoviranjem prehransko in okoljsko neustreznih prehranskih nadomestkov za tradicionalna živila živalskega izvora, vključno s tistimi, ki ne zagotavljajo enakih bioaktivnih spojin ali osnovnih mikrohranil, ki so prisotni v naravnem mesu zdravih živali, rejenih v visokokakovostnih sistemih, in zlasti opozarja, naj se ne vključijo v košarice hrane za otroke in mlade v šolah; ugotavlja, da lahko tradicionalna živila živalskega izvora skupaj z živili rastlinskega izvora prispevajo k uravnoteženi in hranljivi prehrani;

70. zahteva, da Komisija izvede celovito oceno učinka na podlagi najnovejših znanstvenih dokazov in ustreznega posvetovanja z vsemi ustreznimi deležniki, preden predstavi nove zakonodajne predloge, ki vplivajo na kmetijski sektor;

71. je zelo zaskrbljen, ker se vse bolj promovirajo sintetična živila, kot so beljakovine, vzgojene v laboratoriju, brez zanesljivih znanstvenih dokazov o njihovi varnosti, rentabilnosti industrije in okoljskih koristih; poudarja, da je treba izvesti ustrezne ocene učinka na podlagi znanstvenih dokazov, pri čemer je treba upoštevati vse vidike, povezane z varnostjo, vplivom na okolje, posledicami za trg in varstvom potrošnikov, preden se predlaga nov regulativni okvir za nove živilske tehnologije, zlasti z jasnim in ustreznim označevanjem;

72. želi spomniti, da imajo prežvekovalci ekološko vlogo in da ima naravno meso hranilno vrednost, ter poudarja, da je proizvodnja sintetične hrane zelo odvisna od močno industrializiranih, energetsko intenzivnih postopkov, ki zahtevajo precejšnje kemične vložke, kar je v nasprotju z načeli trajnostnosti, ki jih zagovarja EU; opozarja, da sintetična hrana zaenkrat ni izvedljiva rešitev niti ni varna alternativa tradicionalnemu kmetijstvu in živinoreji ter da lahko njeno promoviranje ogrozi na tisoče družinskih kmetij; poziva Komisijo, naj strogo in neodvisno oceni zdravstvene, okoljske in socialno-ekonomske učinke sintetičnih živil, skupaj s pomisleki glede varstva potrošnikov in učinki na tradicionalno kmetijstvo in živinorejo; poziva, naj bo jasen poudarek obstoječih regulativnih okvirov na varstvu potrošnikov, evropskih proizvajalcev in podeželja;

73. poudarja, da živinorejski sektor bistveno prispeva k prehranski varnosti, ustvarjanju delovnih mest, ohranjanju in spodbujanju lokalizma ter gospodarski stabilnosti po vsej EU; na splošno priznava, da živina ne ponuja le hrane in okoljskih storitev, temveč je tudi gonilo družbene odgovornosti, dostojnih delovnih pogojev in razvoja podeželja; poudarja pomen kazalnika rezultatov skupne kmetijske politike (I.24) o prispevanju k ustvarjanju delovnih mest na podeželskih območjih pri osredotočanju pozornosti na vlogo živinoreje, zlasti na družinskih in malih kmetijah;

74. meni, da bo sektor brez ustreznega financiranja postal vse manj privlačen za mlade, kar pomeni, da lahko pride do izgube delovnih mest, pa tudi do zmanjšanja prehranske in socialne konkurenčnosti EU;

75. poudarja, da je treba priznati in poudariti temeljno vlogo žensk na živinorejskih kmetijah, saj so poleg vsakodnevnega dela na kmetiji pogosto odgovorne za upravljanje in prenos znanja med generacijami; v zvezi s tem poudarja, da je družinsko kmetovanje, v katerem imajo ženske in družina osrednjo vlogo, hrbtenica evropske živinoreje in bi ga bilo treba podpreti s posebnimi politikami, ki priznavajo njegov gospodarski, socialni in kulturni pomen; zato meni, da bi morale evropske javne politike vključevati učinkovitejši vidik spola in spodbujati ciljno usmerjene ukrepe v podporo kmeticam ter zagotavljati enake možnosti, prepoznavnost njihovih prispevkov in boljši dostop do usposabljanja, financiranja in zastopanost v postopkih odločanja;

76. poudarja, da imata kmetijstvo in živinoreja bistveno vlogo pri zagotavljanju socialnih koristi skupnostim v smislu ohranjanja odprtega prostora, izobraževanja in oskrbe ljudi s posebnimi potrebami v obliki „zelene oskrbe“ na kmetijah; poudarja, da je treba ohraniti kmetijstvo in živinorejo v vseh regijah EU, posebej olajšati te oblike „zelene oskrbe“ in ustrezno nagraditi kmete za njihovo delo;

77. poudarja, kako pomembna sta duševno zdravje in dobro počutje kmetov, ter poziva, naj se v prihodnje instrumente skupne kmetijske politike vključijo psihološka podpora, upravna poenostavitev ter ukrepi za usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja, pa tudi ukrepi za boj proti osamitvi;

Bolezni živali

78. poudarja, da imajo bolezni živali pomembne socialno-ekonomske in okoljske posledice ter posledice za dobrobit živali na ravni posameznih kmetij ter na podnacionalni, nacionalni in regionalni ravni; opozarja, da se bo njihov vpliv na živinorejo v EU še povečal zaradi višjih temperatur, močnejšega vetra in vse pogostejših ekstremnih vremenskih pojavov, povezanih s podnebjem, kar je treba obravnavati;

79. poudarja, da je treba izboljšati spremljanje in preventivne ukrepe, da bi v EU preprečili prenos živalskih bolezni iz držav EU in tretjih držav, ter poziva, naj se sistematično oceni ranljivost na področju biološke varnosti v EU s poudarkom na poteh vstopa znanih in novih bolezni;

80. poudarja, da ima lahko v EU vsak neuspeh pri preprečevanju ali obvladovanju bolezni živali v eni državi članici takojšnje posledice za druge države članice in zahteva usklajen odziv; poudarja, da je torej preprečevanje pomembno in stroškovno učinkovito, zlasti cepljenje, zgodnje odkrivanje bolezni in pripravljenost, ustrezna izmenjava

informacij in usklajevanje med državami članicami, enako pa velja tudi za instrumente ekonomskih nadomestil za živinorejce, ki so utrpeli neposredno in posredno škodo zaradi izvajanja zdravstvenih ukrepov;

81. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo potrebna sredstva za izvajanje solidnih in učinkovitih programov za preprečevanje in nadzor, vključno s finančno, veterinarsko, tehnično in upravno podporo ter raziskavami genske selekcije živali, ki so bolj odporne proti porajajočim se boleznim;

82. poudarja, da je treba za obvladovanje širjenja živalskih bolezni pravočasno učinkovito ukrepati; poziva Komisijo, naj okrepi namenski mehanizem za hitro opozarjanje in odzivanje, ki se bo aktiviral v primeru suma ali potrjenega izbruha živalskih bolezni, da se omogoči izmenjava informacij o epidemioloških razmerah v realnem času med nacionalnimi organi in Komisijo, usklajeno ocenjevanje tveganja in ukrepanje za nadzor med državami članicami ter ustrezna komunikacija z vsemi pomembnimi deležniki, zlasti kmeti in potrošniki;

83. pozdravlja, da je EU do leta 2023 že dosegla polovico cilja za leto 2030, tj. 50-odstotno zmanjšanje prodaje in uporabe antimikrobikov v veterinarski medicini v letu 2023; poudarja, da je treba ta prizadevanja nadaljevati in oblikovati usklajen pristop EU k preprečevanju in odkrivanju živalskih bolezni z zgodnjim spremljanjem, cepljenjem in ukrepi biološke zaščite, da bi preprečili porast živalskih bolezni, ki bi lahko ogrozil doseganje cilja zmanjšanja rabe antimikrobikov;

84. poudarja, kako pomembno je razviti napredna diagnostična orodja, napovedno modeliranje in tehnike dekontaminacije; poziva Komisijo, naj preuči možnost nadaljnjega zvišanja standardov EU za zdravje živali, da bi zaščitili živinorejo, vključno z določbami za zmanjšanje ali izključitev populacij prostoživečih živali, ki pomenijo tveganje zaradi nalezljivih bolezni, in za ciljno cepljenje živali, kjer je to potrebno, kot dopolnilo odgovorni selekciji in reji živine, kar lahko prispeva k zmanjšanju pojavnosti endemičnih in porajajočih se bolezni;

85. poziva Komisijo, naj prizna vlogo sektorja zdravil za uporabo v veterinarski medicini in ga podpre v prizadevanjih za prenos biotehnologij iz laboratorija na kmetije s pospešitvijo in racionalizacijo regulativnih postopkov, financiranjem in nadgradnjo biotehnologij na področju zdravja živali, obveščanjem kmetov in splošne javnosti o njihovih koristih, izpopolnjevanjem in preusposabljanjem delovne sile ter podpiranjem zbiranja podatkov in uporabe umetne inteligence na kmetijah in v sektorju zdravja živali;

86. poziva Komisijo, naj izboljša spremljanje teh neposrednih in posrednih stroškov ter poročanje o njih, da bi povečali učinkovitost in

hitrost podpornih ukrepov EU in držav članic; v zvezi s tem ugotavlja, da je FAO razvila novo orodje za stroške izbruhov bolezni, imenovano OutCosT, ki državam omogoča, da ocenijo finančno breme, povezano z izbruhi živalskih bolezni in z ukrepi za njihovo obvladovanje;

87. podpira poziv skupine držav članic Komisiji, naj prilagodi pristop EU k boju proti živalskim boleznim z uporabo cepljenja, kjer je mogoče ter glede na vrsto in bolezen, kot preventivnega ukrepa v okviru splošnega nabora orodij;

88. poudarja pa, da je cepljenje še učinkovitejše, če ga dopolnjujejo ukrepi biološke zaščite in nadzora; poudarja, da je treba za dolgoročno zaščito ukrepe cepljenja združiti s programi genske selekcije za imunološko odpornost, zlasti za avtohtone pasme in na ranljivih območjih; poudarja, da je treba prizadevanja na tem področju okrepiti in podpreti z dostopnimi in cenovno ugodnimi cepivi, ukrepi biološke zaščite, ustrezno prilagojenimi stopnji tveganja, ter dodatnim in namenskim financiranjem za prizadete kmete v vseh državah članicah v okviru SKP po letu 2027;

89. poudarja, da je za obvladovanje znanih in porajajočih se bolezni pomemben usklajen pristop k zdravju živali, kar vključuje proaktivne naložbe v raziskave, sisteme spremljanja, razvoj cepiv in možnosti kurativnega zdravljenja; je seznanjen z razvojem cepiv DIVA (razlikovanje med okuženimi in cepljenimi živalmi), ki omogočajo razlikovanje med živalmi, ki so bile okužene s patogenom, in tistimi, ki so bile cepljene proti njemu; zato poziva Komisijo, naj upošteva najnovejši znanstveni razvoj in revidira Uredbo (EU) 2016/429[34], da bi ustvarila novo kategorijo zdravstvenega statusa, tj. „prost bolezni s cepljenjem“; poziva Komisijo, naj s programom Obzorje Evropa spodbuja naložbe v raziskave in razvoj cepiv DIVA ter pospeši njihovo uporabo med kmeti;

90. poziva Komisijo, naj podpre naložbe v biološko zaščito na kmetijah s povečanjem financiranja, tudi zunaj skupne kmetijske politike; poziva jo tudi, naj izboljša ukrepe za zdravje živali v kmetijskem sektorju EU z usklajevanjem raziskav, skupno nabavo, ustvarjanje zalog in dobave veterinarskih cepiv na ravni EU prek mehanizma pripravljenosti in zgodnjega odkrivanja ter s spodbujanjem razvoja teh cepiv v EU; poziva jo, naj zagotovi ustrezno financiranje tega mehanizma;

91. spodbuja oblikovanje strateških zalog, da bi omogočili hitrejši odziv v primeru novih epidemij; poudarja, da je nujno, da se vzpostavi centraliziran in harmoniziran sistem zbiranja podatkov za cepljenje živali v vseh državah članicah; izpostavlja, da bi tak sistem izboljšal sledljivost in nadzor bolezni, omogočal pravočasen odziv na izbruhe

---

34 Uredba (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o prenosljivih boleznih živali in o spremembi ter razveljavitvi določenih aktov na področju zdravja živali („Pravila o zdravju živali“) (UL L 84, 31.3.2016, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/429/oj).

in prispeval k splošni učinkovitosti politik EU na področju zdravja živali in varnosti hrane; ugotavlja, da bi celovita banka podatkov o cepljenju olajšala čezmejno sodelovanje, zagotovila skladnost s standardi EU in omogočila pridobitev dragocenih informacij za razvoj politik, raziskave in trajnostno upravljanje zdravja živine;

92. podpira raziskave novih tehnologij za inaktivacijo virusov v živilih, kot je predelava pod visokim pritiskom, ki se je izkazala kot obetavna metoda za ohranjanje varnosti in kakovosti hrane; poudarja pomen posebne prehrane živali in sestave krme za preprečevanje širjenja nekaterih bolezni ter izboljšanje splošnega zdravja in odpornosti živali;

93. poziva Komisijo in države članice, naj podprejo regionalne organe in sodelujejo z njimi ter se posvetujejo s kmeti o pripravi in izvajanju načrtov za preprečevanje, cepljenje in blažitev teh bolezni, pri čemer naj se čim bolj izogibajo odstrelu živali;

94. poziva k tesnejšemu sodelovanju med EU, deležniki iz industrije in mednarodnimi partnerji, da bi zagotovili učinkovito dodeljevanje sredstev in izmenjavo znanja za boljše obvladovanje in preprečevanje bolezni;

95. poziva Komisijo, naj poveča sredstva EU za programe izkoreninjenja in nadzora bolezni v državah članicah; priporoča vzpostavitev celovitih sistemov gospodarske podpore, vključno z odškodninskimi shemami, ki bodo zajemale celotno dobavno verigo, da bi vsem prizadetim stranem, zlasti živinorejcem, zagotovili ustrezno pomoč; poudarja, da je treba v primeru resnih izbruhov živalskih bolezni, ki povzročijo pomembne gospodarske izgube, hitro zagotoviti finančno pomoč, da se zmanjša negotovost in ohrani gospodarska kontinuiteta; poziva države članice, naj racionalizirajo ocenjevanje vlog za podporo, odpravijo nepotrebne upravne ovire in določijo jasne roke za izplačilo pomoči, da bi kmetom pomagali bolje načrtovati in stabilizirati njihove dejavnosti;

96. pozdravlja, da Komisija v svežnju za poenostavitev in konkurenčnost SKP za leto 2025 predlaga povečanje zmogljivosti SKP za zagotavljanje finančne in operativne podpore kmetom, ki so jih prizadele naravne nesreče, neugodni vremenski dogodki, povezani s podnebjem, ali bolezni živali, in sicer z uvedbo dodatnega kriznega plačila, ki bi ga države članice lahko zagotovile v okviru sredstev za razvoj podeželja; meni, da je treba v prihodnji SKP tudi dejavno podpirati zmogljivosti kmetov za obvladovanje širjenja živalskih bolezni in epidemij, zlasti z zagotavljanjem precej večjega proračuna za orodja za krizno upravljanje in kmetijsko krizno rezervo, ki jih bo mogoče hitro in učinkovito aktivirati za podporo prizadetim kmetom;

97. poziva države članice, naj to pobudo dopolnijo z nadaljnjim razvojem sistemov za obvladovanje tveganj, ki so primerni za krizne razmere, povezane z boleznimi živali, vključno z olajšanjem dostopa do

zavarovalnih shem in vzajemnih skladov; poziva Komisijo, naj predlaga oblikovanje novega evropskega pozavarovalnega instrumenta, ki bo omogočil kritje tveganj, povezanih z novimi epizootskimi boleznimi, in zagotovil, da bodo imela vsa kmetijska gospodarstva dostop do zavarovalnih pogodb za zaščito pred epizootskimi boleznimi;

98. poziva Komisijo, naj oceni izvedljivost ustanovitve evropskega sklada za zdravje živali, da bi zagotovili hitro in pravično podporo v primeru izbruhov bolezni; poudarja, da je glede na tveganja zaradi različnih živalskih bolezni bistveno dodeliti sredstva za genetsko izboljšanje živali, da bi ustvarili pasme, ki bodo odpornejše proti boleznim, s čimer bi izboljšali prehransko varnost EU ob morebitnih zdravstvenih krizah;

99. poziva Komisijo, naj sodeluje z mednarodnimi trgovinskimi partnerji, da bi zagotovili sprejetje regionalnih prepovedi trgovine in priznanih načinov inaktivacije, kot sta kuhanje in dolgotrajno sušenje, s čimer bi zmanjšali nepotrebno gospodarsko škodo za živinorejo EU;

100. poziva Komisijo, naj v nekaterih posebnih primerih oceni izvedljivost mehanizma kompartmentalizacije na podlagi upravljanja biološke zaščite in živinorejskih praks, pri čemer naj oceni njegovo uporabnost v mednarodnem okviru skupaj z najzanesljivejšimi trgovinskimi partnerji EU;

101. poziva Komisijo, naj oceni tveganja zaradi vse večjega števila prostoživečih kopitarjev in njihove posledice za zdravje živali, javno zdravje in biotsko raznovrstnost; meni, da je treba v zvezi s tem izvajati horizontalne ukrepe za ustrezno obvladovanje te prevelike populacije;

Trgovinski vidiki

102. poudarja, da je živinorejski sektor EU še posebej izpostavljen različnim zunanjim pretresom, vključno z zdravstvenimi krizami, ekstremnimi vremenskimi dogodki, nestanovitnostjo cen in motnjami v dobavnih verigah, pa tudi vse večji konkurenci iz tretjih držav, katerih proizvodi ne izpolnjujejo vedno visokih standardov EU na področju okolja, dobrobiti živali, zdravja in varnosti hrane, zato je razumljivo, da so kmetje zaskrbljeni zaradi pomanjkanja vzajemnosti in nelojalne svetovne konkurence; poudarja, da je treba torej zagotoviti pravične konkurenčne pogoje na mednarodnem trgu, da bi zaščitili ekonomsko vzdržnost evropskih podjetij in zagotovili vzajemne standarde v trgovinskih sporazumih; zato poziva, naj se pri sklepanju trgovinskih sporazumov upošteva ranljivost sektorja;

103. poziva, naj se v naslednjem večletnem finančnem okviru oblikuje poseben instrument, ki bo omogočal namensko podporo kmetijskim sektorjem, vključno z živinorejskim, v katerih utegnejo veljavni trgovinski sporazumi povzročiti motnje ali pa so zaradi njih morda potrebne prilagoditve;

104. poudarja, da poraba živalskih proizvodov in zlasti mesa v EU milo rečeno stagnira, svetovno povpraševanje po živalskih beljakovinah pa naj bi se povečevalo, zato se je treba zavedati, da je za gospodarstvo pomembno, da EU izvaža in se v svetu uveljavi kot vodilna na področju kmetijstva, prijaznega podnebju in živalim, ter znanje, tehnologije in prakse za prehod na trajnostnost prenese na svetovne trge, obenem pa je treba zagotoviti prehransko suverenost EU; poudarja, da bi to lahko spodbudilo raziskave, inovacije, naložbe in zaposlovanje; pri tem izpostavlja, da postajajo naložbe v izboljšanje kakovosti živine in gensko sledljivost bistvene za zadovoljitev svetovnega povpraševanja po živalskih proizvodih z visoko hranilno vrednostjo;

105. obžaluje, da si naši trgovinski partnerji ne prizadevajo vedno za enako visoke standarde in cilje na področju zdravja in dobrobiti živali ter okolja in druge trajnostne standarde in cilje kot EU; vztraja, da živinorejci iz EU zato na mednarodnih trgih in na notranjem trgu EU ne konkurirajo pod enakimi konkurenčnimi pogoji s proizvajalci, ki niso iz EU;

106. ugotavlja, da morajo biti vsa uvožena živila, dana na trg EU, sicer v skladu z ustreznimi in visokimi standardi EU za končne proizvode, ki veljajo ne glede na to, ali je proizvod proizveden doma ali uvožen, vendar se zahteve glede proizvodnje (imenovane „procesne in proizvodne metode“) običajno ne nalagajo za uvožene proizvode;

107. vztraja, da je v skladu s sklepi Komisije o uporabi zdravstvenih in okoljskih standardov EU za uvožene kmetijske in agroživilske proizvode v politiki dovolj prostora za uporabo zdravstvenih in okoljskih zahtev ter zahtev glede dobrobiti živali za postopke in proizvodne metode za uvožene proizvode na način, ki bo skladen s pravili STO; priznava, da je treba pred uporabo proizvodnih standardov za uvoz vedno oceniti vsak primer posebej, kot je navedeno v poročilu Komisije;

108. poziva Komisijo, naj poskrbi, da bosta trgovinska in trajnostna politika bolj usklajeni med seboj, zato naj z zrcalnimi določbami v vseh trgovinskih sporazumih, doseženih s pogajanji, uvede vzajemnost okoljskih standardov ter standardov zdravja in dobrobiti živali v vseh proizvodnih fazah, da se uvoženi proizvodi, ki ne izpolnjujejo standardov EU, ne bodo dajali na trg EU; poziva jo tudi, naj zagotovi in okrepi ustrezen strog nadzor nad uvozom, da bi zaščitila domače proizvajalce in potrošnike EU;

109. poziva Komisijo, naj izboljša dobro financirano politiko promocije EU s povečanjem proračuna za kmetijske proizvode EU, tudi proizvode živalskega izvora, ter zagotovi nadaljnjo podporo za geografske označbe v mednarodni trgovini, ki so ključni steber kakovosti, sledljivosti in razvoja podeželja; poudarja, da je živinorejski sektor zaslužen za precejšen delež evropskih geografskih označb, vključno s proizvodi, kot so sir, klobase, šunka in sveže meso, ki so plod znanja,

ki se prenaša iz generacije v generacijo, in proizvodnih metod, ki so tesno povezane z regijami njihovega porekla;

110. poudarja, da označbe kakovosti ne promovirajo le dela proizvajalcev, temveč tudi ščitijo tradicionalne prakse, spodbujajo raznolikost evropske gastronomije in pomagajo ohranjati kulturno identiteto krajev proizvodnje; izpostavlja pomen jasnega in natančnega označevanja, da bi izboljšali sledljivost proizvodov in zaščitili potrošnike pred zavajajočimi tržnimi praksami, tako zunaj kot znotraj EU, kot je uporaba „evropsko zvenečih“ ali podobnih imen, ki lažno nakazujejo, da gre za proizvode EU ali lokalnega porekla ali kakovosti;

111. poziva Komisijo, naj še naprej podpira kmete v njihovih prizadevanjih za izpolnjevanje standardov EU, da bi preprečili izgubo konkurenčnosti in posledično selitev proizvodnje EU v tretje države z nižjimi standardi dobrobiti živali ter proizvodnimi in socialnimi standardi, ter naj zagotovi, da bodo imeli proizvajalci dostop do financiranja za izboljšanje genetike živine, da bi se konkurenčnost povečala zaradi kakovosti in ne zaradi količine;

°

° °

112. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.